

Udvalget vedrørende videnskabelig uredelighed
inden for sundhedsvidenskabelig forskning
c/o Styrelsen for Forskning og Innovation
Bredgade 40
1260 København K

ADVOKATPARTNERSELSKAB
WWW.NNLAW.DK

FREDERIKSBERGGADE 16
1459 KØBENHAVN K

CVR. NR. 32 30 33 74

TEL +45 33 11 45 45
FAX +45 33 11 80 81

ELA@NNLAW.DK

15. AUGUST 2013
REF. 62.480

**UDVALGETS SAGER VEDRØRENDE KLAGER OVER OVERLÆGE, PROFESSOR, DR.
MED. BENTE KLARLUND PEDERSEN OG VEDRØRENDE DENNES KLAGE OVER DR.
MED. MILENA PENKOWA**

1. Indledning

Udvalget har til bl.a. min klient Bente Klarlund Pedersen sendt tre udkast af 25. juni 2013 til afgørelse af de klager, professor James Timmons og professor Henrik Galbo har indgivet mod min klient, og af den klage, min klient har indgivet mod dr. med. Milena Penkowa. De tre sager benævnes i det følgende Timmons-sagen, Galbo-sagen og Penkowa-sagen. Udkastene benævnes på tilsvarende vis. Udkastene forudsætter, at en endelig afgørelse i Galbo-sagen først træffes efter afgørelserne i de to andre sager, idet disse afgørelser omtales som "tidligere afgørelser" i Galbo-udkastet.

Min klient har bedt mig indtræde i sagen som hendes advokat og bisidder, jf. UVVU's forretningsorden § 11. Vi anmoder om foretræde for Udvalget forinden afgørelse træffes, jf. forretningsordenens § 13, stk. 4.

Min klient har i sine tidligere indlæg i Timmons- og Galbo-sagen måttet forsvare sig mod alle de anklager, der faktisk var rejst mod hende. Det gælder i ekstrem grad for Timmons-sagen og i meget høj grad for Galbo-sagen, at de fleste af de fremførte klagepunkter ikke har ført frem til, at UVVU i udkastene finder grundlag for at konkludere, at min klient forsætligt eller groft uagtsomt har udvist videnskabelig uredelighed. Alle disse klagepunkter har min klient valgt at lade ligge for nærværende, selvom Udvalgets begrundelser for at afvise dem kunne kalde på bemærkninger, og selvom klagepunkterne måske vil blive fastholdt af de pågældende klagere. Tilbage står således dels Penkowa-sagen, dels de dele af Timmons- og Galbo-sagen, hvor UVVU ifølge udkastene på det da foreliggende grundlag var sindet at statuere videnskabelig uredelighed.

Min klients kommentarer består af nærværende indlæg med bilag 1 og min klients vedlagte Afsluttende Bemærkninger med bilag. De Afsluttende Bemærkninger gennemgår udførligt de faktiske forhold og bør lægges til grund som sagernes faktum. Nærværende indlæg med bilag og de Afsluttende Bemærkninger med bilag fremsendes også elektronisk.

Min klient har fundet det naturligt, at der afgives et samlet indlæg for alle tre sager.

Udvalgets sekretariat har henstillet, at udkastene behandles fortroligt, men de er underlagt aktindsigt og er sendt til andre parter. De er uden min klients medvirken kendt i vide kredse i ind- og udland. Sagerne er genstand for diskussion i faglige og almene medier og blogs samt for drøftelse i faglige kredse. På den baggrund har min klient fundet det rigtigst at orientere omverden om sine synspunkter bl.a. ved at gøre nærværende indlæg tilgængeligt. Man må vel også sige, at de endelige afgørelser fremkommer som resultat af en rets-, sundheds- og almenvidenskabelig proces, der nu foregår i det offentlige rum, og som skal kunne tåle transparens, jf. herved også nedenstående citater fra arbejdsgruppen under Forskningsministeriets rapport fra 2003.

2. Bente Klarlund Pedersens påstande under sagerne

2.1. Penkowa-sagen

Min klient nedlægger i Penkowa-sagen påstand om, at det slås fast, at Penkowa har udvist forsætlig videnskabelig uredelighed i 10 tilfælde i artiklerne benævnt A, B, C og D i Penkowa-sagen og 1, 4, 3 og 5 i Galbo-sagen. Penkowa har således ikke kun handlet, hvad der er sammenfattet som "i det mindste groft uagtsomt" (Penkowa-udkastet s. 25, 5. afsnit) i tre tilfælde.

UVVU bør således modsat det, der anføres i Penkowa-udkastet s. 24, 3. sidste afsnit, lægge til grund, at det med tilstrækkelig sikkerhed kan fastslås, at det var Penkowa, der foretog de handlinger, der resulterede i, at en række artikler indeholdt billedmateriale, der ikke viste, hvad det angav. Denne konstatering bør endvidere udvides, så den omfatter flere forhold end de tre, der er fremdraget i Penkowa-udkastet. Jeg henviser nærmere til afsnit 4.

2.2. Timmons-sagen

I Timmons-sagerne nedlægger min klient påstand om, at hun renses for beskyldningerne om videnskabelig uredelighed. I Timmons-sagen lægger udkastet op til, at der findes – og alene findes – at foreligge videnskabelig uredelighed fra min klients side i relation til punktet anvendelse af ikke-konventionelle og ikke-valide statistiske metoder i relation til artiklen i Diabetologia, jf. Timmons-udkastet s. 25 ff. I udkastet omfortolkes den faktiske klage imidlertid til at angå spørgsmålet om fejl i metodeafsnittet i den pågældende artikel. Dette er rettelig ikke en del af Timmons-sagen. Derimod er det en del af Galbo-sagen. I Galbo-udkastet foretages et omfattende citat af udkastet i Timmons-sagen, jf. Galbo-udkastet s. 59 ff.

Spørgsmålet om fejl i metodeafsnittet i artiklen i Diabetologia bør rettelig behandles alene som led i Galbo-sagen, da det ikke kan anses som en del af Timmons' klage. Dette fører til, at min klient i det hele bør renses for videnskabelig uredelighed i Timmons-sagen, uanset det endelige udfald af Galbo-sagen.

Dette kan umiddelbart forekomme at være en underordnet teknisk detalje, men er det ikke. Som det er almindeligt kendt, er min klient og andre medarbejdere ved CIM udsat for en personlig forfølgelse fra Timmons side af et omfang og en karakter, der udfordrer forestillingsevnen. Blot som eksempel kan citeres de SMS'er Timmons i perioden fra den 13. til den 23. juli 2013 har sendt til min klient:

13.7.2013 kl. 15.10	<i>#benteklarlund#novonordisk#dodgydanes? Enjoy.</i> <i>@US_FDA check out #benteklarlund. novonordisk continues to employ resarchers with fraudulent medical work.#dodgydanes?</i> <i>Morally bankrupt? Soon to lose everything you tried to take from me</i>
samme sag kl. 15.42	<i>My Fav of the week! @metapredict: DanishScience Divas De-frocked in Scientific Probe!</i>
samme dag kl. 22.21	<i>Sleep well! You'll get used to the depression, poverty and un-employment...Perhaps. Its what you did to me and I survived...just. Jamie Timmons</i>

14.7.2013 kl. 18.18 *1 month to go to judgement day. You'll get used to the depression, poverty and unemployment...Perhaps. It's what you did to me and I survived....but you have the shame to handle too...;*

15.7.2023 kl. 11.47 *Nobel Prize!? Utterly delusional as well as corrupt. Fancy screaming at me like a child again? CIM congress 2007? Look-out for worldwide mail shot this week. 9,000 scientists reading your guilty verdict. Later I'm coming after you with lawyers for every penny you have.*

23.7.2013 kl. 21.22 *You'll get used to the depression, poverty and unemployment....Perhaps.*

More complaints going to the UVVU soon!

Doing a Keller or Klarlund-pedersen will become a euphemism in medicine for "making stories up"!

Der ligger for min klient et væsentlig pointe i, at Timmons klage i sin helhed må afvises som ubegrundet. Min klient minder i denne forbindelse om, at efter Udvalgets faste praksis kan Udvalget ikke tage sager op af egen drift. Af denne praksis følger, at der under en klagesag ikke kan medtages punkter, der ikke er omfattet af klagen.

Min klients materielle kommentarer til spørgsmålet om fejl i metodeafsnittet i artiklen i Diabetologia fremføres derfor alene i forbindelse med gennemgangen af klagepunkterne i Galbo-sagen, hvor artiklen er benævnt artikel 12.

2.3 Galbo-sagen

I Galbo-sagen påstår min klient sig rensat for den rejste mistanke om videnskabelig uredelighed.

Ifølge Galbo-udkastet findes min klient at have gjort sig skyldig i videnskabelig uredelighed i følgende relationer:

1. Manglende opdagelse af manipuleret billedmateriale i artikel 1, 3 og 4.

Det omhandlede billedmateriale og de tilhørende billedtekster i disse artikler og artikel 5 er tilvejebragt af Milena Penkowa. De i disse fire artikler forekommende manipulationer, der

alle indebærer, at billeder ikke kan forestille, det de angives at forestille, benævnes i det følgende undertiden kort Billedmanipulationerne. Min klient bestrider at have begået et groft uagtsomt alvorlig brud på god videnskabelig praksis ved ikke at opdage Billedmanipulationerne før udgivelsen.

2. Såkaldt "genbrug" af biopsimateriale uden krydsreference til andre artikler (omfatter artikel 1, 4, 6, 7, 8 og 12).

Der er også tale om "genbrug" i artikel 5 og 10, men dette forhold er ikke fundet uredeligt i Galbo-udkastet.

Min klient mener ikke, at den såkaldte genbrug uden krydsreference overhovedet er i strid med god videnskabelig skik, endsiige repræsenterer et groft uagtsomt alvorligt brud herpå.

3. Upræcise eller modstridende oplysninger i artikel 3, 4, 9 og 12.

Bente Klarlund Pedersen er enig i, at der er upræcise oplysninger i artikel 3 og 12, og at der er modstridende oplysninger i artikel 9 om IL-18 plasmakoncentrationen. Det bestrides, at der kan siges at foreligge fejl i artikel 4, og at der i artikel 9 er en fejlagtig angivelse af interassay-variationen. De i udkastet fremdragne forhold vedrørende disse artikler benævnes i det følgende kort De Hævdede Fejl, hvilket udtryk således omfatter både de erkendte fejl og de forhold, der bestrides at rumme en fejl.

Min klient er ikke ophavsmand til nogen af De Hævdede Fejl. Det bestrides, at hun groft uagtsomt har foretaget et alvorligt brud på god videnskabelig praksis ved ikke at opdage og korrigere De Hævdede Fejl (for så vidt der virkelig er tale om fejl) inden de pågældende artikler blev udgivet.

3. Udvalgets sammensætning

Det fremgår af alle tre udkast, at i sagernes behandling har – udover formanden – deltaget Lise Wogensen Bach, Ulla Feldt-Rasmussen, Palle Holmstrup, Kirsten Ohm Kyvik, Ole Haagen Jensen og Jens Overgaard.

Ulla Feldt-Rasmussen, Palle Holmstrup, Kirsten Ohm Kyvik og Jens Overgaard er ikke medlemmer af eller suppleanter til Udvalget, men var tidligere medlemmer af dette eller, for så vidt angår Jens Overgaard, suppleant. Deres fortsatte deltagelse i sagsbehandlingen er utvivlsomt begrundet i den særlige regel i bekendtgørelse nr. 306 af 20. april 2009 som

ændret ved bekendtgørelse nr. 144 af 20. februar 2012. Ved ændringsbekendtgørelsen blev der indsat en ny sålydende § 7, stk. 3 i bekendtgørelsen:

Samtidig med beskikkelse af nye medlemmer og suppleanter af et udvalg kan ministeren undtagelsesvis forlænge beskikkelsesperioden for medlemmer og suppleanter af samme udvalg med henblik på disses færdiggørelse af sager, der efter afslutning af sædvanlig høringsprocedure er under behandling i udvalget. Nye medlemmer og suppleanter deltager ikke i færdiggørelse af de pågældende sager.

Den ny § 7, stk. 3, er temmelig oplagt indsat netop med henblik på nærværende sager (og nogle andre sager vedrørende Milena Penkowa). Reglen er imidlertid i strid med lov om forskningsrådgivning, der i § 32 indeholder udførlige regler om udvalgsmedlemmernes udpegelse og funktionsperiode. Der er ikke i loven hjemmel til at splitte et udvalg i to delvis overlappende udvalg, hvoraf det ene behandler "gamle" sager, det andet nye. Ministeren kan genudpege eller lade være med at genudpege, men i tilfælde af genudpegelse er den pågældende fuldgældigt medlem af Udvalget og medvirker i alle sager. Funktionsperioden er dog begrænset til i alt seks år, og da de fire ovennævnte personer alle havde seks års anciennitet var genbeskikkelse udelukket. Tilsvarende er der ikke i loven hjemmel til at holde nyudpegede medlemmer væk fra verserende sager.

Jeg vedlægger som bilag 1 mit brev af 6. ds. til Forskningsministeren og formanden for UV-VU med mine bemærkninger vedrørende gyldigheden af den indsatte § 7, stk. 3, i bekendtgørelsen og de i kraft af bestemmelsen foretagne specialudpegninger.

Ændringsbekendtgørelsens manglende hjemmel i loven må for det første føre til, at Ulla Feldt-Rasmussen, Palle Holmstrup, Kirsten Ohm Kyvik og Jens Overgaard ikke længere kan deltage i sagens behandling.

For det andet fører den manglende hjemmel til, at de foreliggende udkast ikke kan betragtes som gyldige udkast. Selvom der er tale om udkast, er der også tale om selvstændige led i processen med selvstændige retsvirkninger. Ifølge bekendtgørelsens § 13, stk. 3, (og forretningsordenens § 8) skal indklagede have lejlighed til at kommentere et udkast til afgørelse, før endelig afgørelse træffes, hvis det forventes, at der vil blive statueret uredelighed. Det er klart, at et sådant udkast skal hidrøre fra et udvalg sammensat overensstemmende med reglerne herom (men ikke nødvendigvis det udvalg, der skal træffe den endelige afgørelse). De foreliggende udkast hidrører ikke fra et behørigt sammensat udvalg.

For det tredje må de nuværende medlemmer af Udvalget (evt. deres suppleanter efter herom gældende regler) inddrages i behandlingen. Det må dog antages, at to medlemmer af

Udvalget, Lise Wogensen Bach og Ole Haagen Jensen, på grund af deres deltagelse i arbejdet med de foreliggende udkast i samarbejde med Ulla Feldt-Rasmussen, Palle Holmstrup, Kirsten Ohm Kyvik og Jens Overgaard, må anses inhabile og ikke kan deltage i den videre behandling og således bør erstattes af suppleanter. Det bemærkes, at der ikke er udpeget nogen suppleant for Udvalgets formand.

Jeg anmoder om, at spørgsmålet om Udvalgets sammensætning behandles og afgøres forlods, og anmoder om bekræftelse på, at dette vil ske.

Allerede som følge af, at udkastene som nævnt er offentlig kendt og drøftes i medierne og faglige kredse, har min klient fundet det rigtigst at kommentere de foreliggende udkast i nærværende indlæg og i min klients Afsluttende Bemærkninger uanset de anførte alvorlige retlige mangler ved udkastene.

4. Nærmere om Penkowa-sagen

Det skal indledningsvis understreges, at det afgørende kritikpunkt mod Penkows billedmateriale ikke er, at det rummer genbrug, men at billederne ikke viser, hvad de angiver, og eventuelt tillige er manipulerede. Det kan efter omstændighederne være relevant at bruge samme billede som illustration til flere artikler, hvis det, billedet viser, er relevant for begge artiklers emne. Det afgørende kritisable ved Penkows billeder er således ikke genbrugen i sig selv.

Det fælles træk ved de klagepunkter, der indgår i Penkowa-sagen, er, at to billeder, der hævdes at vise biopsimateriale udtaget på forskellige tidspunkter, enten er (i) samme optagelse, (ii) optagelser af samme biopsisnit eller (iii) optagelser af nabosnit eller nærliggende snit af samme biopsi. I alle tilfælde er der tale om, at et billede på grund af biopsiidentiteten, hvis det forestiller det, der hævdes ved den ene brug, ikke kan forestille det, der hævdes ved den anden brug. En sådan konstatering tillader den sikre deduktion, at mindst et af billederne ikke viser, hvad det (ifølge teksten) giver sig ud for.

Min klient har til UVVU ad tre omgange inden for fire dage fremdraget en række mistænkelige sammenfald mellem billeder. Dette kan specificeres som i alt 11 tilfælde af billedpar, hvor to billeder, der ifølge figurteksterne hidrører fra forskellige biopsier, må befrygtes at hidrøre fra samme biopsi, evt. endda samme snit. Ved denne opgørelse er en trio af billeder, der må antages at stamme fra samme biopsi, optalt som tre billedpar. Der er to sådanne billedtrioer, jf. nedenfor. Tre billeder A, B og C kan opgøres som tre par (A-B, A-C og B-C), og det er simpel logik, at hvis f.eks. A og B hidrører fra samme biopsi, og A og C hidrører fra samme biopsi, må også B og C gøre det, nemlig den, som A hidrører fra.

Den mistænkte biopsiidentitet i billedmaterialet kan således beskrives enten som 11 billedpar eller som 2 billedtrioer (omfattende 6 billedpar) og 5 billedpar.

De tre indberetninger om sammenfald er (a) min klients mail til UVVU af 2.4.2011, (b) min klients mail til UVVU af 3.4.2011 og (c) min klients videresendelse til UVVU den 5.4.2011 af mail af samme dato fra Kirstine Færch.

Billederne er indeholdt i fire artikler, der i Penkowa-udkastet er benævnt A til D således:

Artikel A: FASEB Journal, Epub September 4, 2003, *M. Penkowa et al, Immunohistochemical detection of interleukin-6 in human skeletal muscles following exercise.*

Artikel B: Experimental Physiology, Epub January 7, 2005: *M. Penkowa et al, Exercise-induced metallothionein expression in human skeletal muscle fibres.*

Artikel C: J. Physiol, Epub December 23, 2004: *T. Akerstrom et al, Exercise induces interleukin-8 expression in human skeletal muscle.*

Artikel D: FASEB Journal, Epub April 18, 2005: *P. Keller et al, Interleukin-6 receptor expression in contrasting human skeletal muscle: regulating role of IL-6.*

De 11 indrapporterede billedpar er specificeret i nedenstående skema. Skemaet skal læses således:

I første kolonne tillægges billedparrene numre fra 1 til 11. Der er tilføjet noter, der identificerer de to billedtrioer.

I anden og tredje kolonne angives de to billeder, der antages at hidrøre fra samme optagelse, samme snit eller i hvert fald samme biopsi. De angives som bogstav-tal-bogstav. Det første bogstav (A til D) er det, artiklen er tillagt i Penkowa-sagen, jf. ovenfor. Tallet angiver den relevante figur i artiklen. Det andet bogstav angiver det relevante panel i figuren. Således betyder A-1-H: artikel A, figur 1, panel H.

I fjerde kolonne angives, om billedparret indgår i indberetningerne til UVVU af den 2. 3, eller 5. april 2011.

I femte kolonne anføres for tydelighedens skyld, om billedparret er fra samme eller forskellige artikler.

I sjette kolonne angives UVVU's stillingtagen til billedparret i Penkowa-udkastet. I syvende kolonne angives UVVU's stillingtagen til billedparret i Galbo-udkastet. Et spørgsmålstegn angiver, at UVVU ikke synes at have forholdt sig til det pågældende billedpar i pågældende udkast.

I Galbo-udkastet er artiklerne A til D nummereret henholdsvis 1, 4, 3 og 5.

Billedparrene er følgende:

Nr.	Billede 1	Billede 2	Indbragt for UVVU	Samme eller forskellige artikler?	Penkowa-udkastet	Galbo-udkastet
1*	A-1-H	B-3-D	2.april	Forskellige	MP uredeligt	BKP ikke uredeligt
2*	A-1-H	B-3-F	2. april	Forskellige	MP uredeligt	BKP ikke uredeligt
3*	B-3-D	B-3-F	2. april	Samme	?	BKP uredeligt
4	B-3-E	B-3-G	2. april	Samme	?	?
5**	C-2-A	C-2-G	3. april	Samme	?	BKP uredeligt
6**	C-2-A	D-3-D	3. april	Forskellige	?	BKP ikke uredeligt
7**	C-2-G	D-3-D	3. april	Forskellige	MP uredeligt	BKP ikke uredeligt
8	A-1-A	A-1-B	5. april	Samme	?	?
9	A-1-D	A-1-E	5. april	Samme	?	BKP uredeligt
10	A-1-F	A-1-G	5. april	Samme	?	BKP uredeligt
11	B-3-B	B-3-C	5. april	Samme	?	?

* Billederne i disse tre par udgør samlet en trio bestående af billederne A-1-H, B-3-D og B-3-F.

** Billederne i disse tre par udgør samlet en trio bestående af billederne C-2-A, C-2-9 og D-3-D.

UVVU har således afstået fra i nogen af sagerne at vurdere billedparrene 4, 8 og 11. Disse billedpar bør UVVU vurdere i Penkowa-sagen.

Indklagede mener ud fra sin egen vurdering af billederne, at der ikke er grundlag for at antage, at billederne i billedpar 4 hidrører fra samme biopsi. Dette billedpar er indberettet til UVVU efter et tip fra en anden forsker, men min klient kan ikke se, at dette billedpar må hidrøre fra samme biopsi. Dette er baggrunden for, at min klients påstand i Penkowa-sagen er, at det slås fast, at Penkowa har udvist uredelighed i relation til 10 billedpar.

I øvrigt må UVVU's vurdering i udkastene karakteriseres som lemfældig. I grove træk har man dømt Bente Klarlund Pedersen for uredelighed i de tilfælde, hvor billedparrene findes i samme artikel, og Penkowa, hvor de optræder i forskellige artikler. I de tilfælde, hvor billedparrene optræder i samme artikel, har Udvalget i samtlige tilfælde undladt at forholde sig til, om Penkowa, der har stået for billederne, har begået uredelighed. I den forbindelse mindes om, at Penkowa stod for billedmaterialet, var førsteforfatter (og senior author, jf. senere) til artikel A og B og at min klient ikke var senior i forhold til Penkowa, der, som det fremgår af alle artiklernes oplysninger om forfatterne, var knyttet til et andet institut.

Udvalgets vurdering af trio 1, 2 og 3 indebærer, at Penkowa har handlet uredeligt i relation til billedpar 1 og 2. Hvorfor hendes forhold ikke bedømmes i relation til billedpar 3 må forekomme usystematisk, ulogisk og uforståeligt.

Udvalgets holdning til billedtrioen omfattende billederne i parrene 5, 6 og 7 indebærer, at Udvalget må mene, at billederne heri (C-2-A, C-2-9 og D-3-D) hidrører fra samme biopsi, da man statuerer uredelighed for det ene billedpar over for Penkowa og for et andet billedpar over for min klient. Logikkens love medfører, at så må også det tredje billedpar (nr. 6) hidrøre fra samme biopsi. Dette billedpar vedrører billeder i forskellige artikler, men Udvalget tager ikke stilling til billedparret i Penkowa-sagen. Også denne undladelse forekommer uforståelig.

Samlet set fremstår udkastenes overordnede tilgang til vurderingerne som behæftet med beklagelige mangler i relation til stringens, konsistens og systematik, og Udvalget forsømmer at forholde sig til de fleste af billedparrene i Penkowa-sagen.

Ved den endelige afgørelse i Penkowa-sagen bør UVVU lægge vægt på, at det ved de tilvejebragte oplysninger, jf. herved min klients Afsluttende Bemærkninger med henvisning til tidligere fremsendt dokumentation, er klarlagt, at Penkowa som den eneste af forfatterne har stået for IHC farvningen og fotooptagelserne og har udarbejdet billedteksterne til artiklerne med Billedmanipulationer. Muligheden for, at andre end Penkowa kan have forårsaget, at billeder er misrepræsenteret i teksten og i visse tilfælde endda manipuleret, må anses for ikke-eksisterende. Udvalgets bemærkninger i Penkowa-udkastet s. 23 øverst om, at flere af medforfatterne skulle have oplyst, at det ikke kun var indklagede, som behandlede billedmaterialet forekommer efter de for Udvalget foreliggende oplysninger (hvor jeg minder om, at oplysninger om ATPase-farvning er irrelevant) klart fejlagtig. Dette vidner om en beklagelig mangel på grundighed i gennemgangen af de for Udvalget forelagte oplysninger.

5. Systematik for gennemgangen af udkastet i Galbo-sagen

Dette udkast gennemgås i det følgende samlet på grundlag af en almindelig del, afsnit 6 og en speciel del, afsnit 7.

I den almindelige del behandles retsgrundlaget for afgørelserne og de overordnede spørgsmål, der går igen i udkastenes kommentarer til de enkelte påklagede artikler. Den almindelige del behandler følgende emnekredse: retsgrundlaget (6.1), begrebet grov uagtsomhed (6.2), spørgsmålet om uredelighedsvurderingen, hvor et videnskabeligt produkt er frembragt af flere (6.3), betydningen af status som sidsteforfatter, herunder sammenhængen mellem sådan status og grov uagtsomhed (6.4), afgrænsningen mellem fejl og uredelighed i tidsskriftpraksis (6.5), og uoplyst genbrug af biopsimateriale til nye forskningsprojekter (6.6).

Den specielle del angår hver enkelt af de relevante artikler (med udgangspunkt i den nummerering af artiklerne, der fremgår af Galbo-udkastet).

6. Almindelig del

6.1. Retsgrundlaget

Helt overordnet er behandlingen af nærværende sag en *metavidenskabelig* opgave: udøvelse af videnskab om videnskab, nærmere udøvelse af retsvidenskab (og almenvidenskab) om sundhedsvidenskab.

Det formelle retsgrundlag fremgår af bekendtgørelse nr. 306 af 20. april 2009 (herefter: bekendtgørelsen), der med hjemmel i forskningsrådgivningsloven nedsætter tre udvalg "til styrkelse af dansk forsknings troværdighed" (§ 1).

Udvalgets nærmere kompetence begrænses bl.a. ved bekendtgørelsens § 3, der fastslår, at Udvalget (i bekendtgørelsen overalt betegnet som "udvalgene", men for enkeltheds skyld heri omtalt som Udvalget) ikke kan behandle sager om "videnskabelige teoriers holdbarhed" eller sager vedrørende "forskningskvaliteten af et videnskabeligt produkt". Der skal således sondres mellem forskning, der i relation til tilrettelæggelse, gennemførelse eller udformning af det videnskabelige produkt er udtryk for lav kvalitet – herunder fordi, det er behæftet med fejl eller mangler – og uredelighedstilfælde.

Sager for Udvalget afsluttes ifølge bekendtgørelsens § 13 med en udtalelse, der bl.a. skal indeholde en konklusion.

Såfremt Udvalget "konstaterer" (et bemærkelsesværdigt ordvalg – det står ikke f.eks. "finder", "skønner" eller "vurderer"), at der foreligger videnskabelig uredelighed, skal Udvalget efter § 15 udtrykke kritik heraf.

Ifølge § 15, stk. 1, nr. 6, skal Udvalget "efter særlig anmodning fra en ansættelsesmyndighed" udtale sig om "graden af videnskabelig uredelighed", men denne særregel skal ses i lyset af § 15, stk. 2, hvorefter Udvalget i "sager efter stk. 1", dvs. *alle* sager, hvor Udvalget konstaterer videnskabelig uredelighed, skal udtale sig om (i) "graden af den konstaterede videnskabelige uredelighed" og om (ii) "dennes betydning for det videnskabelige budskab i det pågældende videnskabelige produkt".

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 15, stk. 3, at en sag efter stk. 1, kan henlægges, hvis Udvalget finder, at den konstaterede videnskabelige uredelighed "kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet". Det er således efter stk. 3 et led i den i stk. 2. nævnte vurdering af betydningen for budskabet, om denne er ringe, og om dette bør føre til henlæggelse.

Efter min opfattelse opfylder udkastene ikke kravene i § 15, stk. 2 og stk. 3. Det er vedrørende graden ikke nok at operere binært med graderne forsæt og grov uagtsomhed. Der må anvendes en mere præcis og gradueret beskrivelse. Spørgsmålet om den i Galbo-udkastet antagne uredeligheds betydning for det videnskabelige budskab er helt forbigået. Hvis Udvalget havde været opmærksom på dette krav til udtalelsen (og jeg går ud fra, at udkastene tilsigter i form og indhold at opfylde kravene til en endelig afgørelse) ville det have erkendt, at De Hævdede Fejl er uden betydning for det videnskabelige budskab og Udvalget havde

haft anledning til dybere overvejelser om betydningen for det videnskabelige budskab af den såkaldte "genbrug" af biopsimateriale.

Spørgsmålene om graden af uredeligheden og betydningen for det videnskabelige budskab bortfalder naturligvis, såfremt Udvalget som resultat af sin fortsatte behandling af sagen på det nu foreliggende grundlag finder, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at statuere videnskabelig uredelighed.

Selve begrebet "videnskabelig uredelighed" er udførligt defineret i bekendtgørelsens § 2.

Det omfatter (i) forfalskning, (ii) fabrikering og (iii) plagiering og (iv) "andre alvorlige brud på god videnskabelig praksis". For alle fire kategorier gælder herudover, at de(t) alvorlige brud skal være begået "forsætligt eller groft uagtsomt", og at det forsætlige eller groft uagtsomme forhold skal være udvist "ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskningsmæssige resultater".

Af § 1, stk. 3, fremgår, at der skal være en indklaget person (modsat blot et videnskabeligt produkt, der er behæftet med følgerne af uredelighed). Af sammenhængen med § 2 og § 15 kan udledes, at en konstatering af videnskabelig uredelighed, altid vil være en konstatering af, at en indklaget person har gjort sig skyldig i videnskabelig uredelighed som defineret i bekendtgørelsens § 2.

Begrebet videnskabelig uredelighed udvikles på grundlag af begrebet "god videnskabelig praksis". Ordet "praksis" er synonymt med ordet "skik", og der er i dansk ret talrige regler, der kræver iagttagelse af god skik for en profession eller branche. Blot som eksempler kan (i alfabetisk orden) nævnes advokater, dyrlæger, ejendomsmæglere, landinspektører, læger og taxavognmænd. Der er regler om god pengeinstitutsik og god markedsføringskik.

Sådanne begreber er udtryk for en *retlig standard*, der dynamisk udvikler sig over tid som resultat af udviklingen i branchens/professionens egen selvforståelse og interaktionen med det omgivende samfund. Udviklingen kan føre til, at krav strammes eller lempes, at nye krav opstår og gamle krav modificeres eller falder væk.

Når der skal foretages en retlig bedømmelse af, om en given handling (eller undladelse) var i overensstemmelse med god professionsskik, er det centralt, at bedømmelsen foretages efter det indhold af kravene til god skik, der var gældende, da den pågældende handling fandt sted. Dette princip er et særligt udslag af det almindelige retsideal, at en person ikke må pålægges sanktioner for et forhold, der var retmæssigt, da det fandt sted, men som senere er blevet sanktionsbelagt.

Opstillingen af sanktionerede krav til god skik må ske som resultatet af en kvalificeret retlig proces med to led. Dels skal normens faktiske eksistens som anerkendt norm i det relevante faglige miljø konstateres, dels skal det vurderes, om den faktiske opfattelse af normen bør knæsesættes som retlig anerkendelsesværdig. Altså en faktisk og en retlig anerkendelse.

Det tilkommer ikke UVVU, så lidt som andre nævn, der påser iagttagelse af god skik, selv at opstille krav til det professionelle miljø, der ikke kan konstateres at være anerkendt i dette. Normerne skal gøre sig gældende i fagkredse og derudover være anerkendelsesværdige. Begrebet "god videnskabelig praksis" *defineres* således ikke, men *anvendes* af UVVU på empirisk grundlag. Dette hindrer naturligvis ikke, at UVVU, som det er sket i vejledningerne, søger at *formulere* indebyrden af god videnskabelig praksis. Dette er imidlertid ikke en normativ, men en deskriptiv proces.

For sundhedsvidenskabelig forskning er det i langt højere grad end for samfundsvidenskabelig forskning karakteristisk, at dansk forskning udfoldes i et internationalt fagligt miljø og forskningsresultaterne præsenteres internationalt. Begrebet god videnskabelig praksis må derfor på dette område søge forankring i international praksis.

De fleste god-skik-normer forbyder og sanktionerer handlinger "i strid med" god skik. På UVVU's område bruges et lidt stærkere udtryk "brud på" god skik, og dette forstærkes markant af, at et sådant "brud" endda skal være et "alvorligt" brud. Dette stemmer med, at de udtrykkeligt opregnede alvorlige brud forfalskning, fabrikering og plagiering, alle begrebmæssigt er *forsætlige* forhold og forhold, der ganske åbenbart er aldeles *forkastelige*, hvilket fremstår åbenbart, selv for lægmand. De er endvidere karakteristiske ved, at den, der handler uredeligt, henvender sig til fagfæller og over for dem holder skjult, at det præsenterede forskningsresultat er forfalsket, fabrikeret eller plagieret. Det forkastelige brud er tillige *fordægtigt*.

Efter min opfattelse afgiver den indledende opregning af de tre kerneeksempler på brud en indikation af, hvilken grad af alvorlighed, der skal kendetegne andre brud på god videnskabelig praksis, før der bliver tale om videnskabelig uredelighed. Den infami, der efter almindelig sprogbrug knytter sig til udtrykket "uredelighed", taler ligeledes for, at der bør stilles strenge krav for at statuere, at et forhold kan sættes i klasse med forfalskning, fabrikering og plagiering, herunder at forholdet har et præg af forkastelighed og fordækthed. Dette gælder såvel ved vurderingen af, hvad der kan anses bevist (faktum) men også i relation til fastlæggelse af, hvilke krav, der kan stilles på grundlag af begrebet god videnskabelig praksis (jus).

Til det anførte skal tilføjes, at det er forudsat i bekendtgørelsens § 15, stk. 2 og 3, at uredelighed ikke nødvendigvis har stor betydning for det videnskabelige budskab. Dette er da også klart. På den ene side kan en fejl, måske endda begået af medhjælpere ved mærkning eller opbevaring af prøver eller ved indtastning af data, eller uopdagede svigt af udstyr, fuldstændig nedbryde forskningsresultatets validitet. På den anden side kan der begås forsætlig uredelighed, uden at forskningsresultatet overhovedet påvirkes heraf, f.eks. hvor en person medkrediteres som forfatter uden at have medvirket til forskningsprojektet. Den forudsatte uafhængighed mellem spørgsmålet om fejl contra uredelighed på den ene side og graden af skadelig resultateffekt på den anden side understreger igen, at kernen i uredelighedsbegrebet er udvisning af en forskningsmæssig adfærd, der med rette anses for forkastelig i forskningsmiljøet og har et fordægtigt præg.

I slutningen af bekendtgørelsens § 2 gives en nummeret opregning af 7 forhold, der "bl.a." er omfattet af videnskabelig uredelighed. Opregningen omfatter:

- 1) Uoplyst konstruktion af data eller substitution med fiktive data.
- 2) Uoplyst selektiv eller skjult kassation af egne uønskede resultater.
- 3) Uoplyst usædvanlig og vildledende anvendelse af statistiske metoder.
- 4) Uoplyst ensidig eller forvredet fortolkning af egne resultater og konklusioner.
- 5) Plagiering af andres resultater eller publikationer.
- 6) Uretmæssig angivelse af forfatterrolle, titel eller arbejdssted.
- 7) Afgivelse af urigtige oplysninger om videnskabelige kvalifikationer.

Således som § 2 er opbygget, må disse eksempler forstås således, at de er illustrative og ikke ændrer ved grundbestemmelsen om, at videnskabelig uredelighed skal indebære et forsætligt eller groft uagtsomt alvorligt brud på god videnskabelig praksis. Det er eksempelvis klart, at menneskelige fejl, der skyldes simpel uagtsomhed, eller fejl i udstyr kan føre til fejl i konstruktion af data men ikke er udtryk for uredelighed.

Hvad særlig angår de fire første eksempler, som alle indledes med "uoplyst", er det indlysende, at der kan være mange grader af mangel på oplysning, og at fraværet af en oplysning, som en læser af en videnskabelig artikel kunne have ønsket sig om f.eks. konstruktion af data, ikke uden videre kan karakteriseres som "uoplyst konstruktion af data". Et glimren-

de eksempel herpå er Galbos kritik af manglende oplysninger om den vanddybde, mus svømmede på med henblik på, at forskerne kunne udtage prøver af mus, der havde været fysisk aktive. Der er et meget stor skridt fra at konstatere, at angivelser om konstruktion af data er upræcise, sparsomme eller fejlbehæftede til at antage, at der foreligger et groft uagtsomt alvorligt brud på god videnskabelig praksis i form af "uoplyst konstruktion af data".

Man kan derfor ikke blot hage sig fast i opregningen i nr. 1 til nr. 7 i § 2, og slutte fra f.eks. "uoplyst konstruktion af data" til videnskabelig uredelighed, men må foretage en nærmere vurdering af, om der er tale om et forsætligt eller uagtsomt forhold, om en eventuel uagtsomhed er grov, og om forholdet indebærer et alvorligt brud på god videnskabelig praksis. Det er i den forbindelse klart, at en uagtsomhed ikke i sig selv bliver grov, fordi den vedrører f.eks. konstruktion af data. Endvidere er mangler i relation til oplysninger om f.eks. konstruktion af data ikke uden videre udtryk for et alvorligt brud på god videnskabelig praksis.

UVVU har i maj 1998 offentliggjort "Vejledninger i god videnskabelig praksis". En ny version med samme hovedtitel og tilføjelsen "med særlig fokus på sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab" fremkom i 2009. Vejledningerne kan ses netop som vejledninger, der kan lette studiet af begrebet god videnskabelig praksis, og de kan samtidig bidrage til den faglige diskurs og påvirke forskningsmiljøets opfattelse af god praksis. Samtidig kan de ses som en beskrivelse af UVVUs opfattelse af indholdet af god praksis på de pågældende udgivelsestidspunkter.

I den juridiske verden gøres retlige standarder af teorien til genstand for såkaldt *rationalisering* af den retlige standard ved nedbrydning af den i mindre dele i form af påpegning af relevante momenter, hvis nærmere indhold og vægt, der søges redegjort for. Retlige standarder er imidlertid kendetegnet ved, at på et eller andet tidspunkt i overvejelserne kan man ikke nå længere i bestræbelserne på at opløse vurderingen i forberedende vurderinger og underafgørelser. Til sidst må der træffes et valg, som i sin natur er irreducibelt og dermed rummer et – uønskværdigt men begrebsmæssigt uundgåeligt – subjektivt skøn. Man må til sidst tage et spring og træffe en beslutning og kan ikke blot deducere et entydigt resultat.

I lyset af et uredelighedsfonds vidtrækkende betydning for den pågældende og det anerkendte princip, at uredelighedskonstatation kræver, at der ikke er skygge af tvivl om tilstrækkeligheden af grundlaget herfor, må det antages, at dette endelige valg, når alle oplysninger og momenter er vurderet og afvejet, kun bør føre til statuering af uredelighed, hvor dette resultat fremstår med stor klarhed.

Forskningsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende forskningsetiske regler skrev i sin rapport fra 2003, s. 4:

At blive beskyldt for videnskabelig uredelighed er en alvorlig og belastende anklage – både fagligt og personligt. At blive erklæret videnskabelig uredelig kan være helt ødelæggende for forskerens position og karriere...

Det må for den enkelte forsker og for forskersamfundet ideelt stå helt klart, hvad der forstås ved videnskabelig uredelighed, hvilke konkrete forhold, der kan give anledning til, at der rejses en uredelighedssag, og under hvilke betingelser en forsker kan kendes uredelig.

Proceduren ved behandlingen af sagerne må være så gennemsigtig som muligt og omgærdet af højst mulig retssikkerhed for den indklagede forsker. ...

I samme rapport anføres s. 9:

Det må herved erindres, at en "dom" for uredelighed er alvorlig og kan være ødelæggende for den pågældendes karriere, hvorfor uredelighed kun skal statueres, hvis der ikke er skygge af tvivl i sagen.

Galbo-udkastet synes ikke at være skrevet med disse bemærkninger på sinde.

Der ligger i forbindelse med vejledningerne en vis pointe i, at 2009-vejledningerne ligger efter alle de i sagen omhandlede artikler, undtagen den artikel i Diabetologia 52, der i Galbo-sagen er benævnt som artikel 12.

Som allerede anført er vejledningerne ikke, og kan ikke være, normgivende. Det følger heraf også, at det ikke er en nødvendig forudsætning for at statuere uredelighed, at et vist forhold er beskrevet som uredeligt i en vejledning udgivet forud for fremkomsten af et givent videnskabeligt produkt, men udviklingen fra vejledning til vejledning kan bidrage til vurderingen af, om et givet forhold allerede på handlingstidspunktet var i strid med god praksis, eller om der først senere et sket en sådan udvikling i praksis, at forholdet senere ville være i strid med god skik. Men hvis en vejledning omhandler et område og ikke indebærer klare angivelser af, hvad der kræves for at iagttage god videnskabelig skik, kan dette naturligvis antyde, at det endnu ikke er muligt at definere kravene på området.

6.2. Grov uagtsomhed

Begrebet grov uagtsomhed er et i og for sig almindeligt og velkendt juridisk begreb. Det bruges adskillige steder i lovgivningen, hvor der ønskes gjort forskel i retsvirkningerne mellem den adfærd, der er groft uagtsom, og den, der vel er uagtsom, men i lavere grad ("simpel uagtsomhed"). Sådanne regler kan ses som undtagelser fra en ulovbestemt hovedregel om, at uagtsom handlen og uagtsom uvidenhed ("burde viden") har samme ugunstige retsvirkninger for den, uagtsomheden tilregnes, uanset graden af den udviste uagtsomhed.

Medens retsvirkningerne af, om der foreligger grov eller simpel uagtsomhed, normalt ligger klart eller i det væsentlige klart gennem positive lovbestemmelser, er det en helt anden sag at *definere* begrebet grov uagtsomhed dvs. afgrænse det over for simpel uagtsomhed. Forsøgene herpå i den juridiske litteratur fremstår som mere eller mindre intetsigende og cirkulære. Man kan søge vejledning i retspraksis på konkrete områder, men et studie vil tegne et kalejdoskopisk billede og vil være præget af evasive formulering á la "en sådan grad af uforsigtighed" eller "indse at dette rummede en så nærliggende fare for", at man må konstatere, at også begrebet grov uagtsomhed er en retlig standard. Man kan nå et stykke vej ved en dissektion i elementer, vurdering af objektive forhold og overvejelse af relevante momenter, men til sidst må der foretages et irreducibelt, subjektivt valg. Der er ingen tvivl om, at afgørelser om grov contra simpel uagtsomhed præges af, om det forekommer rigtigt at lade retsvirkningerne af grov uagtsomhed komme til anvendelse i den konkrete sag (hvad de nævnte evasive formuleringer netop er egnet til). I praksis skeles således til retsvirkningerne af et fund af grov uagtsomhed ved afgørelsen af, om grov uagtsomhed foreligger. Hvis retsvirkningerne konkret forekommer passende, statueres grov uagtsomhed. Juridisk regelanvendelse har alle dage haft et – uvidenskabeligt – aspekt af formålsbundethed, hvor der i tvivlstilfælde skeles til attråværdigheden af de alternative resultater.

I nærværende sag bliver spørgsmålet, om mulige fejl skal behandles på linje med forsætlige, forkæstelige og fordækte alvorlige brud på god videnskabelig skik, eller på linje med fejl, der forringer et videnskabeligt produkts kvalitet.

Der kan peges på en række momenter i vurderingen af, om en uagtsomhed er grov, som bør indgå i overvejelserne:

- a. Risikoens størrelse, med undermomenterne risikoen for, at risikoen manifesteres og risikoenes alvor i tilfælde af manifestation.
- b. Risikoens synlighed for den pågældende.

- c. Risikoens påvirkelighed over for afværgende foranstaltninger fra den pågældende.
- d. Graden af vanskelighed/besvær/omkostninger ved at gennemføre afværgende foranstaltninger.
- e. Den pågældendes holdning til risikoen.
- f. Arbejds- og rollefordelingen mellem flere samvirkende parter involveret i risikobilledet.
- g. Sædvanlig ageren i lignende situationer.

Efter min opfattelse må en vurdering af Bente Klarlund Pedersens forhold i relation til de forhold, hvor udkastet lægger op til et fund af grov uagtsomhed, ud fra de anførte kriterier føre til det resultat, at der ikke er grundlag for at statuere grov uagtsomhed.

6.3. Flere frembringere

Hvor et videnskabeligt produkt hidrører fra, eller fremstår som hidrørende fra, flere forskere, er stillingen den, at betingelserne for konstatering af videnskabelig uredelighed skal vurderes særskilt i relation til den enkelte indklagede. Der er ingen hjemmel til at fravige dette princip og pålægge nogen form for kollektivt eller ledelsesmæssigt ansvar. Dette stemmer med grundlæggende principper i dansk ret. Skal nogen blive ansvarligt på andet grundlag end sine egne forhold kræves særlig hjemmel herfor, som f.eks. Danske Lovs 3-19-2 om husbondansvar. Blot som eksempel kan nævnes, at ansvaret for medlemmerne af et selskabs bestyrelse, der naturligvis efter almindelig sprogbrug kan siges at have et fælles ansvar for selskabets drift, juridisk set vurderes medlem for medlem.

For de artikler, der i Galbo-sagen er benævnt 1, 3, 4 og 5 gælder, at de er behæftet med alvorlige mangler, der er fremkommet ved Penkowas fabrikering af data, og som må antages at repræsentere forsætlig videnskabelig uredelighed, jf. oplysningerne i Penkowa-sagen.

For hver enkelt medforfatter af de pågældende artikler kan imidlertid kun statueres videnskabelig uredelighed, hvis der over for den enkelte er grundlag for at konstatere, at pågældende har udvist videnskabelig uredelighed.

I den forbindelse skal det holdes for øje, at det ikke nødvendigvis er ganske samme forhold, der skal vurderes. Det er indlysende, at det indebærer videnskabelig uredelighed forsætligt at fremlægge fiktive data, f.eks. billeder af vævsprøver, der angives som forskellige, men i

virkeligheden er identiske. Alle, der forsætligt måtte have medvirket til en sådan fremlæggelse, har deltaget i samme videnskabelige uredelighed.

Men i relation til min klient, er det et helt andet spørgsmål, der rejser sig. Hun har hverken forsætligt eller uagtsomt medvirket til fremkomsten af de fiktive data. Spørgsmålet er i stedet, om der i kraft af god videnskabelig skik har påhvilet hende så strenge kontrolpligter over for en medforfatters bidrag, at disse må anses tilsidesat groft uagtsomt og på en måde, der indebærer et alvorligt brud på god videnskabelig skik.

Såvel 1998-vejledningen som 2009-vejledningen omhandler udførligt, hvorledes det er anbefalelsesværdigt, at opgaverne i et fælles forskningsprojekt fordeles ved projektets påbegyndelse. Der er intet anført om, at visse opgaver obligatorisk skal henføres til visse deltagere med visse karakteristika.

I 1998-vejledningen s. 30 anføres:

En forfatter skal kunne redegøre i enkeltheder for sit eget bidrag og skal have deltaget så meget i arbejdets helhed, at vedkommende kan redegøre oversigtsmæssigt for hele manuskriptets indhold og diskutere principielle aspekter af de øvrige bidrag.

Alle forfattere af en artikel har inden for det muliges og rimeliges grænser medansvar for, at den er baseret på redelig forskning.

Til dette citat må lige indskydes, at alle de i sagerne omhandlede artikler utvivlsomt er baseret på redelig forskning. Problemet er, at visse af dem også indeholder uredelig forskning og visse er behæftet med fejl, der først er opdaget længe efter offentliggørelsen.

I 2009 vejledningen (der som nævnt ligger efter artiklerne 1-11) anføres s. 32:

En forfatter skal i øvrigt kunne redegøre i enkeltheder for sit eget bidrag og skal have deltaget så meget i arbejdets helhed, at vedkommende kan redegøre oversigtsmæssigt for hele manuskriptets indhold og diskutere principielle aspekter af de øvrige bidrag.

Alle forfattere af en artikel har desuden – inden for mulighedernes og rimelighedens grænser – et medansvar for, at den er baseret på redelig forskning, således at svindel undgås. Påvises der uregelmæssigheder eller uredelighed i forskningen, vil det være vanskeligt for medforfatterne på et sådant arbejde at fralægge sig et medansvar. Især i internationalt samarbejde kan det dog være umuligt at bære medansvar for fx

et laboratorieforsøg udført i et andet land, og i et par store internationale uredelighedssager er medforfattere blevet frifundet efter grundig undersøgelse i hvert enkelt tilfælde.

Vejledningens bemærkninger om, at det kan være vanskeligt for de øvrige forfattere at fralægge sig et medansvar er – hvis der ved "medansvar" menes, at medforfatterne også anses uredelige – utvivlsomt forkerte, men skal nok heller ikke forstås sådan.

Rettelig består der ikke noget udgangspunkt, hvorefter alle forfattere rammes af et kollektivt ansvar – en kollektiv uredelighed – som de må prøve at fralægge sig. Nej, den enkelte forfatter anses kun for uredelig, hvis det overfor den pågældende kan fastslås, at vedkommende forsætligt eller groft uagtsom har begået et alvorligt brud på god videnskabelig praksis.

I bekendtgørelsens § 5, stk. 2, er der taget direkte stilling til dette spørgsmål – i øvrigt på samme måde som i de tidligere bekendtgørelser – ved bestemmelsen om, at i klagesager over grupper af personer, kan Udvalget kun bruge sine sanktionsbeføjelser, "hvis sagens opklaring fører til en afklaring af, til hvem adfærden efter § 2 kan henføres". Bestemmelsen må utvivlsomt forstås således, at sanktionsmuligheder, herunder konstatering af videnskabelig uredelighed, kun kan rettes mod den, der har begået forhold omfattet af bekendtgørelsens definition af videnskabelig uredelighed. De benyttede ordvalg understreger også det vigtige forhold, at der kan være tale om at anlægge væsentligt forskellige vurderinger i anledning af samme effekt af et bestemt forhold. F.eks. er Billedmanipulationerne "adfærd efter § 2", der kan og kun kan henføres til Penkowa. De øvrige forfatters, herunder Bente Klarlund Pedersens, manglende afsløring af Billedmanipulationerne før artiklernes offentliggørelse er et herfra væsensforskelligt forhold, og det må selvstændigt vurderes, om dette er "adfærd efter § 2" og til hvem, denne adfærd kan henføres.

Det "medansvar", der nævnes i vejledningerne, er måske ikke tænkt som en angivelse af, at der gælder en omvendt bevisbyrde for medforfattere for, at de kan renses for beskyldning eller mistanke om videnskabelig uredelighed i kraft af deres deltagelse i frembringelsen af et videnskabeligt produkt i relation til hvilket, en anden person X har begået uredelighed, der har ramt det fælles produkt. Måtte dette imidlertid være hensigten, er vejledningen i strid med bekendtgørelsen, og der må ses bort fra den. Vejledningen kan derimod give god mening, hvis det omtalte "medansvar" forstås bredere, som en påmindelse af, at det er belastende at være blandt forfatterne til en artikel, der er behæftet med et uredelighedsforhold, og det er en opgave for alle at gøre en indsats for, at undgå noget sådant. Det rejser så spørgsmålet, hvilke pligter i så henseende, der følger af god videnskabelig praksis, og hvornår der foreligger et alvorligt brud på denne praksis.

Det kan siges helt firkantet: Når spørgsmålet er, overfor hvem, der kan konstateres uredelighed i anledning af et videnskabeligt produkt, der er påvirket af uredelighed fra en eller flere forfattere, er det forfejlet at formulere spørgsmålet derhen, at det skal afgøres, hvem der har "ansvar" eller "medansvar". Det er forfejlet at se dette ansvar, som noget, man skal "fralægge sig" for ikke at blive fundet uredelig. Spørgsmålet kan kun stilles som et spørgsmål for hver enkelt forfatter om, hvorvidt denne har udvist uredelighed som defineret i § 2.

Internationalt er det heller ikke opfattelsen, at der består et kollektivt ansvar for flere forfattere.

I en leder "Who is accountable" i Nature, 1. november 2007 gives et markant eksempel på de begrænsede muligheder for kontrol af medforfattere: En videnskabsmand, der er ekspert i at datere klippeblokke via radioaktive målinger, kan ikke stå inde for en palæontologs analyse af de indlejrede fossiler.

I samme leder peges på det ønskelige i en udvikling, så ikke kun "the direct perpetrators" gøres ansvarlige, og det nævnes, at der ved udredninger undertiden er konstateret en "degree of oversight", som kan medføre bekymring. I lederen foreslås den løsning, at der skal være "at least one author per collaborating research group who will go on record in a way that collectively vouches for the paper's standards".

Der er ikke siden dette forslags fremsættelse sent i 2007 sket en sådan udvikling i videnskabelig praksis, at sidsteforfattere, der ikke har valgt at "go on record", pådrager sig en "dom" for uredelighed ved ikke at opdage andre forfatteres manipulation eller fejl.

I The Scientist fra 29. april 2010 anfører Jeffrey D. Blaustein: "Certainly, the head of the laboratory and collaborators cannot be expected to hover over their trainees or colleagues at all times".

I meget omtalte internationale uredelighedssager som Schön-sagen og Kolev-sagen er uredelige forskeres medforfattere ikke fundet at have udvist uredelighed. Det er blevet vurderet individuelt.

Situationen kan således ikke sidestilles med en gængs erstatningsretlig vurdering, hvor der er en skade og en række mulige skadevoldere, og man meningsfuldt kan spørge, hvem af dem, der er ansvarlige for skaden. Vi skal i uredelighedssager ikke tage udgangspunkt i en "skade" og lede efter ansvarlige. Vi skal forfatter for forfatter vurdere om vedkommende har begået uredelighed.

I denne forbindelse er bemærkningerne i 2009-vejledningen s. 32 illustrative. Følgende anføres i umiddelbar forlængelse af det foran citerede:

I andre sager har modtagere af gaveforfatterskab påberåbt sig uskyld begrundet med, at de ikke havde deltaget i arbejdet.

Der kan ikke være tvivl om, at dette argument – forudsat at det kan lægges til grund – må føre til renselse for videnskabelig uredelighed i relation til f.eks. brug af fiktive data. Men argumentets blotte fremførelse giver samtidig grundlag for at fastslå en *anden* form for uredelighed, jf. bekendtgørelsens § 2, nr. 6. Begge resultater må være oplagte, men illustrerer pointen, at opgaven ikke er at afgøre, hvem der har et "medansvar" for et vist forhold, men at vurdere den enkelte forfatters adfærd holdt op mod bekendtgørelsens § 2.

For Bente Klarlund Pedersens manglende opdagelse af Penkows Billedmanipulationer og dermed præsentation af fiktive data indebærer dette bl.a., at der ikke skal ses på, hvor alvorligt et brud på god videnskabelig praksis det er at præsentere fiktive data. Det er selvfølgelig mega-alvorligt. Der skal ses på, hvor alvorligt det er, at Klarlund Pedersen ikke har afdækket de fiktive data. Det er en ganske anden sag. Man kan ikke slutte baglæns fra Penkows forsætlige og alvorlige brud på god videnskabelig praksis og slutte, at så vil medforfatteres manglende iagttagelser af god videnskabelig praksis i relation til samme videnskabelige produkt også være alvorlige brud. Tilsvarende kan man ikke slutte, at en eventuel uagtsomhed fra en medforfatter så vil være udtryk for grov uagtsomhed. Alvoren af Penkows brud breder sig ikke automatisk ud til medforfatterne, så alvoren i forhold til dem er givet på forhånd.

De Hævdede Fejl vil Udvalget anse som eller sidestille med "uoplyst konstruktion af data", som er nævnt i bekendtgørelsen som eksempel på videnskabelig uredelighed (underforstået: forudsat forsæt eller grov uagtsomhed). Fejlen angår direkte tilvejebringelsen af de oplysninger, der bringes i pågældende artikel. Men den mulige fejl, som Bente Klarlund Pedersen måtte have begået, vedrører en mulig undladelsessynd ved kontrollen med de således tilvejebragte data.

Det er en fejl ved udkastet, at denne sondring mellem aktiv tilvejebringelse af data og manglende opdagelse af manipulationer eller fejl er ganske overset.

6.4 Status som sidsteforfatter

Bente Klarlund Pedersen er anført sidst af forfatterne i 10 af de 12 artikler, der indgår i Galbo-sagen. I artikel 7 (som kun er relevant i relation til "genbrug" af biopsimateriale uden krydsreferencer) er hun anført nogenlunde i midten. I artikel 12 er hun anført næstsist, mens den ansete australske forsker Mark Febbraio er sidsteforfatter.

Dette forhold benytter UVVU i relation dels til en del af Billedmanipulationerne dels til De Hævdede Fejl som afgørende grundlag for, at min klient findes at have handlet videnskabeligt uredeligt.

Idet der i denne almindelige del bortses fra artikel 12, hvor den kendsgerning, at min klient *ikke* er sidsteforfatter, tvinger Udvalget ud i mere avancerede tankebygninger, er grundtrækkene af Udvalgets ræsonnement med mellemstationer følgende:

1. Bente Klarlund Pedersen er den sidst angive forfatter til artikel 1-6 og 8-11.
2. Når hun er sidste forfatter er hun, hvad der betegnes som "ledende seniorforfatter".
3. Den ledende seniorforfatter har et overordnet ansvar.
4. Dette overordnede ansvar medfører også et "særligt ansvar".
5. Den, der har det særlige ansvar, bærer et "skærpet ansvar"
6. Ergo er det groft uagtsomt, at Bente Klarlund Pedersen ikke i tide konstaterede Penkows Billedmanipulationer og De Hævdede Fejl.

Hele ræsonnementsrækken må forkastes som uholdbar. Den er fra en *almenvidenskabelig* betragtning uvidenskabelig, fordi skridtet fra led til led er et rent postulat uden empirisk eller logisk fundament. For en *retsvidenskabelig* betragtning er det tale om begrebsjurisprudens, en betegnelse for det håbløse argumentationsmønster, at man henhører et vist forhold under et opstillet begreb og deraf udleder denne eller hin virkning og således henter det ud af begrebet, man selv har lagt i det.

Det er helt oplagt, hvad Udvalget *burde* have gjort. Udvalget skulle have vurderet, om Bente Klarlund Pedersen i relation til hver enkelt artikel havde udvist videnskabelig uredelighed som defineret i bekendtgørelsens § 2.

Vurderingen bør ikke ske som en rejse gennem en række mellemstationer, men som en vurdering – artikel for artikel – af alle i betragtning kommende forhold først enkeltvis og derefter samlet med det klare udgangspunkt, at der kræves en betydelig klarhed af grundlaget for et fund af (en "konstatering" af) videnskabelig uredelighed.

I det følgende skal hvert led i Udvalgets rejse fra den ene dubiøse mellemstation til den næste gennemgås:

1. Sandt nok. Det kan man jo se i de pågældende artikler.

Om rækkefølgen af forfattere hedder det i 1998-vejledningen s. 31:

Det er en almindelig anvendt praksis, om hvilken der dog ikke hersker international enighed, at den medarbejder, som har ydet den væsentligste arbejdsindsats, og som har udarbejdet det første manuskriptudkast, anføres som første forfatter, mens den oftest senere medarbejder, der har haft det overordnede ansvar for projektet, men som også opfylder de ovennævnte kriterier for forfatterskab, står som sidste forfatter. De øvrige forfattere rangeres efter deres skønsmæssige andel i arbejdet. Rækkefølgen ses dog også sommetider ordnet efter andre principper og kan fx være alfabetisk.

....

De nu anvendte metoder giver imidlertid ikke altid tilstrækkelig oplysning om de enkelte forfatteres indsats. Der arbejdes derfor blandt en række indflydelsesrige, internationale tidsskrifter frem mod en ordning, hvor denne indsats supplerende omtales i en bidragsyder-beskrivelse i tilslutning til artiklen....

Det kan lægges til grund, at Bente Klarlund Pedersen er en "senior medarbejder" i betydningen, at hun har mange års erfaring i sundhedsvidenskabelig forskning og vejledning af yngre forskere. Hun har over for en række forfattere også været "senior" i den forstand, at hun besad en form for chef- eller vejlederrolle. Hun har ikke haft nogen seniorrolle over for Penkowa, der selv var en erfaren forsker og var knyttet til et andet laboratorium. Det er i artiklerne tydeligt markeret ved noter til forfatterangivelserne, at (bl.a.) Penkowa og Klarlund Pedersen er tilknyttet forskellige institutioner. Tilsvarende har Bente Klarlund Pedersen ikke haft nogen senior position i forhold til forskere ved udenlandske institutioner.

Det er givetvis rigtigt, at den forsker, der står sidst i forfatterangivelsen, normalt er en erfaren forsker.

Internationalt anvendes undertiden begrebet "senior author", se herom navnlig *Macrina, Scientific Integrity*, 3.udg. s. 69 ff, hvoraf bl.a. fremgår, at dette kan være førsteforfatteren. Der er ikke i nævnte værk støtte for, at senior author bliver ansvarlig for manglende opdagelse af videnskabeligt uredelige bidrag, eller at sidsteforfatteren altid er senior author, eventuelt en af flere senior authors.

- Fra 1 til 2. Det står ingen andre steder end i udvalgenes udkast, at Bente Klarlund Pedersen er "ledende seniorforfatter". Hendes andel af det fælles projekt er ikke nærmere beskrevet i en forfattererklæring. Hvor kommer begrebet "ledende seniorforfatter" lige fra? Skal der være sådan en, hvis der er flere forfattere? Hvordan identificerer man pågældende, når vedkommende ikke selv står frem? Hvoraf udledes, at det er den sidst opregnede forfatter og ikke f.eks. førsteforfatteren? Bente Klarlund Pedersen har aldrig beskrevet sig selv som ledende seniorforfatter. Hverken hun eller hendes medforfattere har i deres drøftelser og aftaler om projekternes opgavefordeling aftalt, at Bente Klarlund Pedersen skulle være "ledende seniorforfatter" eller lignende, herunder ganske særligt, at hun skulle have en særlig rolle som vagthund over for de andre i relation til den for alle fjerntliggende risiko for, at nogle af deltagerne ville udvise uredelighed i forhold til det enkelte projekt eller ville begå fejl ved beskrivelse af medvirkende forsøgspersoner eller ved udarbejdelsen af figurer.

Udtrykket "ledende seniorforfatter" er formentlig helt nyt i det danske sprog, og Udvalget kan tage æren som ophavsmand. Ved googling af udtrykket den 6. juli 2013 blev opnået 5 hits, der alle var omtaler af sagen. Ved fornyet googling af udtrykket den 30. juli opnåedes 32 hits, hvoraf de 31 omhandlede sagen, mens den sidste var et blogindlæg af 8. juli 2013 på videnskab.dk, meget sandsynligt aktualiseret af sagen.

- Fra 2 til 3. Tager man udgangspunkt i det ovenfor citerede uddrag af 1998-vejledningen falder det i øjnene, at der i vejledningen tales om et "overordnet ansvar for projektet", ikke om et overordnet ansvar for rapporteringen af projektets resultat (det videnskabelige produkt). Dette sidste er jo blot en del af "projektet". Et "overordnet ansvar" er karakteristisk ved, at det netop er bredt og derfor ikke kan være særlig dybt, i hvert fald ikke i sin fulde bredde, og det beror på den enkelte situation, på hvilke punkter – om nogen – et overordnet ansvar er

forbundet med et ansvar for den korrekte løsning af bestemte opgaver i et samarbejde. I den forbindelse gælder, at det i særlig grad er usikkert, om en overordnet ansvar også rummer en vis kontrolopgave evt. en kontrolopgave også i relation til detaljer for en opgave, der er lagt i hænderne på en person, der har større erfaring og indsigt i løsningen af sådanne opgaver end den overordnede ansvarlige og utvivlsomt vil kunne løse opgaven. De opgaver, som Milena Penkowa har stået for, og hvor hun har udvist videnskabelig uredelighed, der har ramt det fælles forskningsprojekt, er alle af den karakter, at Milena Penkowa objektivt på daværende tidspunkt måtte anses som forfatterholdets absolut stærkeste kort på pågældende område og uden noget behov for supervision eller lignende fra Bente Klarlund Pedersen. Milena Penkowa må anses for "senior author" i relation til artikel 1, og 4, hvor hun var førsteforfatter. Emnet for artikel 4 var metallothionein, som var Penkows særlige interesse. Penkowa skrev manuskriptet, indsendte manuskriptet til publikation og stod for hele korrespondancen med redaktionen.

For fuldstændighedens skyld gentages, at det i relation til videnskabelig uredelighed er grundlæggende fejlagtigt at tale om et "ansvar", der skal placeres. Det skal undersøges, om en given person har udvist videnskabelig uredelighed som nærmere defineret i bekendtgørelsens § 2.

Det tilføjes, at der absolut ikke er tale om, at Bente Klarlund Pedersen har medvirket til at skabe et usundt forskningsmiljø, hvor deltagerne kunne få det indtryk, at der kunne tages let på videnskabsetiske spørgsmål.

- Fra 3 til 4. I Galbo-udkastet s. 66 f anføres, at det overordnede ansvar, som Udvalget finder påhviler en "ledende seniorforfatter", også omfatter et "særligt ansvar" i relation til artiklernes samlede indhold. Det er et rent postulat, der er uden videnskabeligt, logisk eller empirisk fundament. Det svarer til at anføre, at Transportministerens overordnede ansvar for jernbanedriftens sikkerhed indebærer et særligt ansvar for, at bommene er nede, når togene passerer bevogtede overskæringer, og at advarselsblinkene virker ved passage af ubevogtede overskæringer. Det er klart, at sager med signalsvigt, er pinagtige for ministeren, i hvert fald indtil den konkrete sag er udredt. Men ministerens overordnede ansvar kan ikke føre til kritik i tilfælde – analogien et formentlig indlysende – hvor en højtstående medarbejder ved banerne har saboteret det svigtende signaludstyr.

Antagelsen af, at netop den "ledende seniorforfatter" skulle have et særligt ansvar, harmonerer særdeles dårligt med, at " *Alle forfattere af en artikel har desuden – inden for mulighedernes og rimelighedens grænser – et medansvar for, at den er baseret på redelig forskning, således at svindel undgås*" som anført i vejledningen.

- Fra 4 til 5. Udvalget nævner i Galbo-udkastet s. 68, at Bente Klarlund Pedersen som "ledende seniorforfatter" har ikke blot et særligt ansvar, men også et skærpet ansvar.

Begrebet "skærpet ansvar" er i sig selv uskarpt. Det kan sigte til, at området for det ansvars pådragende område et udvidet, til at bevisbyrden vendes om, eller til at virkningerne af et ansvar er særligt byrdefulde, alt i forhold til en anført eller stiltiende forudsat normalsituation uden "skærpet" ansvar.

Som udtrykkes bruges i udkastet, må det sigte til, at begrebet "groft uagtsomt" udvides til at omfatte en del af det område, der i en (ikke beskrevet og således stiltiende forudsat) normalsituation, ville blive anset som blot simpel uagtsomhed. Ellers giver bemærkningen om skærpet ansvar ingen mening, med bliver til ren retorik. Det må siges at være en helt usædvanlig anvendelse af udtrykket "skærpet ansvar" at anvende det til at udtrykke for det forhold, at al uagtsomhed på et vist område er grov. En slutning, der går fra at der påhviler en person et ikke nærmere defineret "skærpet" ansvar, til, at enhver uagtsomhed udvist af personen er grov, må karakteriseres som juridisk underlødigt.

Så vidt jeg har kunnet konstatere ved søgning på den elektroniske version af Ugeskrift for Retsvæsenets domsdatabase, har Højesteret aldrig nogensinde pålagt nogen et ansvar (det være sig i eller uden for kontraktsforhold) med den begrundelse, at der påhvilede den pågældende et skærpet ansvar eller sammenkædet skærpet ansvar og grov uagtsomhed. Der er i en del sager proceduret på, at den sagsøgte havde et "skærpet" ansvar, hvilket generelt har været synonymt med, at der burde ske en streng vurdering af agtsomhedskravet (grænsen mellem uagtsomhed og det ikke-uagtsomme) og/eller en for skadelidte mild vurdering af sagens beviser (bevislættelse/omvendt bevisbyrde).

Efter min opfattelse bevirker påberåbelsen af et "skærpet ansvar" for den "ledende seniorforsker" en demaskering af udkastet til afgørelse. Det viser, at Udvalget utilladeligt har sat sig ud over kravet om, at det skal afgøres efter be-

kendtgørelsens § 2, om min klient har gjort sig skyldig i videnskabelig uredelighed, og at dette bl.a. kræver konkret grov uagtsomhed.

Der er ikke hjemmel til at udvide området for tilfælde, hvor der kan konstateres videnskabelig uredelighed udover det, der fremgår af bekendtgørelsen. De gradvise skift fra sidsteforfatter til "ledende seniorforfatter", fra dennes overordnede ansvar for projektet til et overordnet ansvar for artiklen, der blot er en del af projektet, fra et "overordnet ansvar" til et "særligt ansvar" og videre til et "skærpet ansvar" er alle skridt væk fra bekendtgørelsen og dermed fra hjemlen, der helt er forsvundet af sigte, når Udvalget afslutter sin argumentatoriske rejse.

Den enkelte medforfatters mulige uredelighed ("ansvar") skal som nævnt bedømmes for sig. Min klient er enig i, at ingen af hendes medforfattere, når bortses fra Penkowa vedrørende de forhold, der er omhandlet i Penkowa-sagen, har udvist uredelighed. Men den omstændighed, at disse medforfattere ikke kan kritiseres for ikke at have opdaget Penkows forhold, medfører ikke, at min klient skal bedømmes strengere (eller mildere). Hun skal vurderes selvstændigt. Det er en eklatant fejlslutning at pålægge hende et "skærpet" ansvar indebærende, at enhver udvist uagtsomhed automatisk bliver grov. Hun skal tværtimod vurderes med en "almindelig" målestok – den eneste, der findes i denne forbindelse – nemlig bekendtgørelsens definition. Hun skal ganske som de andre forfattere vurderes individuelt og den omstændighed, at min klients har større erfaring end mange af de andre medforfattere, er blot et forhold, der skal tages i betragtning ved den bekendtgørelsesbaserede vurdering. Det skiller hende ikke ud til negativ særbehandling. Hun skal ikke vurderes efter en strengere målestok, men *samme* målestok, der naturligvis skal registrere hendes større erfaring. Det er præcis samme regel (jus), der skal anvendes på data om hver forfatter (faktum).

- Fra 5 til 6. Selv efter en meget streng bedømmelse (som der ikke er grundlag for) kan Bente Klarlund Pedersen ikke lastes for, at hun ikke har erkendt Penkows manipulationer. Hvis Udvalget skal konstatere videnskabelig uredelighed i relation til min klient i denne forbindelse kræver det, at min klient helt konkret har handlet groft uagtsomt. Denne prøvelse kan ikke erstattes af betragtninger om "ledende seniorforfattere" eller glidning fra overordnet, til særligt til skærpet ansvar. Som nævnt er der slet ikke tale om en ansvarsvurdering, men om en uredelighedsvurdering.

Ved vurderingen af, om Bente Klarlund Pedersen har udvist grov uagtsomhed ved den manglende erkendelse af Penkows manipulationer bemærkes, at bedømmelsen, som i andre spørgsmål om uredelighed kan "konstateres", må være forsigtig. Det er dernæst ikke alvoren af præsentation af fiktive data, der skal tages i betragtning, men alvoren af den manglende afsløring af Penkows præsentation af fiktive data, der skal ses på. Det er noget ganske andet. Tilsvarende gælder den manglende opdagelse af De Hævdede Fejl.

Vurderingen af, om min klients brud på god videnskabelig praksis, hvis dette findes alvorligt, også er groft uagtsomt, må inddrage de momenter, der er nævnt foran i afsnit 6.2, som her gentages:

- a. Risikoens størrelse, med undermomenterne risikoen for, at risikoen manifesteres og risikoen alvor i tilfælde af manifestation.
- b. Risikoens synlighed for den pågældende.
- c. Risikoens påvirkelighed over for afværgende foranstaltninger fra den pågældende.
- d. Graden af vanskelighed/besvær/omkostninger ved at gennemføre afværgende foranstaltninger.
- e. Den pågældendes holdning til risikoen.
- f. Arbejds- og rollefordelingen mellem flere samvirkende parter involveret i risikobilledet.
- g. Sædvanlig ageren i lignende situationer.

Ad moment a.

Risikoen for, at en medforfatter begår uredelighed, er så fjerntliggende, at det ikke kan forventes, at en anden medforfatter, herunder en seniorforsker (med mindre ekspertise på pågældende område), tager den i betragtning som en reel og sandsynlig trussel mod det fælles projekt. Risikoen for, at kvalificerede medforfattere begår fejl af en karakter som De Hævdede Fejl (i den udstrækning, der er tale om fejl) må siges at være ret beskeden.

Ad moment b.

Udarbejdelsen af IHC var et særligt ekspertiseområde for Penkowa, hvorimod Bente Klarlund Pedersen ikke har særlige forudsætninger for at gennemskue manipulationen. Brug af billeder fra samme biopsi som illustration af væv, der nødvendigvis måtte stamme fra for-

skellige biopsier, er ikke konstateret ved det review, det enkelte tidsskrift har foretaget i forbindelse med antagelsen og udgivelsen af de i denne sammenhæng relevante artikler (1, 3, 4 og 5 i Galbo-sagen). Artiklerne med billederne har i flere år været tilgængelige for forskerverden uden at nogen har gennemskuet uredeligheden. Selv da Bente Klarlund Pedersen og andre forskere grundigt ledte efter mulige manipulationer, da tilliden til Penkows videnskabelige redelighed af andre grunde forsvandt, fandt de i første omgang kun 2 artikler, der straks blev indrapporteret til UVVU, og derefter ved hjælp af tip udefra yderligere 2. En erfaren anatom gennemgik billedmaterialet uden at finde yderligere og så således ikke den sidste manipulation (uanset at denne for en lægmand fremstår som den lettest konstaterbare – når man ved det.) De enkelte artikler gennemgås uddybende i dette indlægs specielle del og er uddybet i min klients Afsluttende Bemærkninger. Tilsvarende har risikoen for, at medforfattere ville begå og ikke selv korrigere De Hævdede Fejl, inden for områder, de var fuldt kvalificerede til at agere inden for, været beskeden og de mulige fejl ikke særlig løjnefaldende.

Ad moment c.

Forsætlig uredelighed er vanskelig gennemskuelig. Det ligger i sagens natur, at den er camoufleret i en sådan grad, at den ikke forventes afsløret allerede ved medforfatternes gennemgang, der ikke er tilrettelagt efter en mistanke om videnskabeligt bedrag.

Som anført i den specielle del var der ikke var noget mistænkeligt ved Penkows bidrag.

Kun en overordentlig grundig kontrol fra min klients side af forhold, som måtte forventes at være korrekt udført af kompetente medforfattere, ville have afsløret De Hævdede Fejl.

Ad moment d.

En meget grundig og skeptisk gennemgang af bidrag fra andre deltagere i et projekt vil kræve en betydelig indsats og vil gå stik imod det tillidsfulde samarbejde og tillid til andre forskeres kompetence og integritet, der er hele fundamentet for fælles forskning.

Ad moment e.

Bente Klarlund Pedersen nyder anseelse som en kompetent og seriøs forsker på højt videnskabeligt og forskningsetisk niveau. Der er absolut ikke tale om, at hun har skabt et forskningsklima, hvor den opfattelse har kunnet slå rod, at hun stillede lave krav til andre deltagers videnskabelige redelighed.

Ad moment f.

De opgaver, som Penkowa har udført i relation til de pågældende projekter og artikler, har været opgaver, hvor hun fremstod som ganske særlig kvalificeret. Hun var selv seniorforsker uden behov for supervision eller kontrol vedrørende disse opgaver. Det har ikke været en del af arbejdsfordelingen, at Bente Klarlund Pedersen skulle have en særlig rolle for at sikre, at Penkows bidrag var fri for fiktive data. Tilsvarende gælder, at de deltagende medforfattere har været fuldt kvalificerede til at løse deres opgaver i de pågældende projekter.

Ad moment g.

Der er ikke empirisk grundlag for at antage, at sidsteforfattere for ikke selv at udvise videnskabelig uredelig skal kontrollere andre – i hvert fald ikke andre seniorforskere med særlig ekspertise – forskeres bidrag, medmindre disse indeholder så kraftige alarmsignaler, at de ikke kan siddes overhørigt. Det er ikke tilfældet her.

Sammenfattende må udkastets konklusion, hvorefter Bente Klarlund Pedersen har handlet groft uagtsomt, karakteriseres som en overordentlig voldsom skærpelse af de hidtil antagne krav til de forpligtelser, der påhviler en forsker i et samarbejde med andre forskere. Den er uden støtte i Udvalgets vejledninger og har heller ikke støtte i Vancouver-reglerne eller andre kilder. Den harmonerer meget dårligt med den forsigtighed og tilbageholdenhed, der hidtil har været normen. Argumentationen, der fører frem til konklusionen, må karakteriseres som ganske uholdbar såvel argumentationsmæssigt som i relation til empirisk grundlag.

Afslutningsvis bemærkes, at min klient i de relevante artikler alene har været sidsteforfatter (ikke af alle) og i visse tilfælde korresponderende forfatter, hvilket kommenteres i den specielle del. Hun har således ikke været "guarantor", som det af Vancouver-reglerne fremgår en medforfatter kan være, og hun kan således ikke anses som guarantor.

6.5 Sondringen mellem fejl og uredelighed

De ansete internationale tidsskrifter, hvori artiklerne har været bragt, ønsker naturligvis at forebygge fremkomsten af publikationer, der er behæftet med uredelighed.

De er ganske opmærksomme på, at arbejder kan indeholde fejl eller mangler og giver forfatterne adgang til mod en god forklaring at rette fejl gennem et "erratum". Sådanne errata bruges derimod ikke som middel mod artikler behæftet med uredelighed. De artikler, der er behæftet med Penkows uredelighed, har Bente Klarlund Pedersen og andre medforfattere rapporteret til tidsskrifterne, som artikler til retraction (tilbagekaldelse).

De artikler, der indeholder De Hævdede Fejl, er suppleret med et erratum. Det må lægges til grund, at tidsskrifterne ikke ville have accepteret et erratum, hvis tidsskrifterne havde vurderet, at der ikke forelå fejl, men uredelighed. Tidsskrifternes holdning bør – med tanke på, at Vancouver-reglerne er det anerkendte internationale regelsæt og netop hidrører fra tidsskrifternes fælles organisation International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) – af Udvalget tages til efterretning som et stærkt fingerpeg om, at der i relation til de pågældende artikler er tale om fejl, ikke uredelighed.

6.6 Uoplyst genbrug af biopsimateriale

I dette indlæg tales for nemheds skyld om "genbrug", da UVVU benytter dette udtryk, men om genbrug i sædvanlig forstand er der ikke tale.

Der er tale om det forhold, at der i forbindelse med et forskningsprojekt udtages prøver – i dette tilfælde muskelbiopsier – fra et antal forsøgspersoner. Hver udtaget prøve er kendetegnet ved visse karakteristika, f.eks. at den er udtaget af en person, der har udført en nærmere beskrevet fysisk udfoldelse og derefter hvilet 3 timer. Sådanne biopsier kan deles i flere samples, og forskning kan udføres på et enkelt sample. Det svarer i princippet til en blodprøve hos lægen, der deles i flere reagensglas, der derefter kan testes ved forskellige prøver, bortset fra at sådanne prøver normalt foretages nogenlunde samtidigt.

Der er årelang empiri for, hvordan sådanne samples bør opbevares (afhængig af, hvilket materiale, der er tale om), og hvor længe, de er egnede til videnskabelig brug. Det er ikke draget i tvivl, at de ved senere forskning benyttede samples har været i en tilstand, der gjorde dem egnede til at indgå i redelig forskning.

Den såkaldte "genbrug" indebærer, at samples udtaget i forbindelse med et tidligere projekt, men ikke brugt i forbindelse med dette, gøres til genstand for ny forskning, hvoraf nye data (f.eks. om tilstedeværelsen af et andet stof) udledes af nye samples hidrørende fra biopsier, som oprindelig er udtaget i forbindelse med et andet projekt (eller med flere projekter om forskellige videnskabelige spørgsmål).

Der ses ingen risiko for massesignifikans, og der er ikke anledning til at diskutere opbevaringsaspekter vedrørende samples, der siden udtagning er opbevaret i overensstemmende med gængs praksis og ganske klart ikke er forringet.

Biopsier (og andre prøver) kan undertiden af videnskabelige eller praktiske grunde være kostelige i den forstand, at udtagningen har været vanskelig eller geneforvoldende eller kræver forudgående gennemgang af en krævende eller langvarig forsøgsprotokol.

Det er ikke til at indse, at det kan diskvalificere en sample, der er kendetegnet ved parametrene A, B og C, fra at kunne undersøges i projekt II om udtryk af stof Y, at den hidrører fra en biopsi, udtaget i forbindelse med det tidligere projekt I om udtryk af stof X. Det er klart, at parametrene A, B og C skal beskrives i rapporteringen af både projekt I og projekt II. I det senere projekt II kan det ske enten direkte eller evt. mere indirekte ved en passende henvisning til oplysninger om projekt I. Den sidste mulighed kan rumme en fordel ved, at der spares plads, men læseren ulejlighes til gengæld med at skulle finde den tidligere artikel frem.

UVVU's anførelse i udkastet til Galbo-afgørelse af, at der i sådanne tilfælde kræves en krydshenvisning er for det første behæftet med den ret oplagte tankefejl, at et sådant krav normalt ikke kan stilles til den først publicerede artikel. Forfatterne af denne kan ikke vide, hvilken forskning, der vil blive foretaget på ikke forbrugte samples fra denne.

Det er ikke sikkert, at der er nogen særlig relation mellem de forskere, der bruger yderligere samples fra samme biopsi senere, og de forskere, der brugte en del af de tilvejebragte samples tidligere. Et krav om krydsreference – der under alle omstændigheder må modificeres til krydsreference bagud – vil derfor indebære krav til den biobank, hvori materialet opbevares, om at holde styr på al forskning, der udføres med prøver fra banken.

Det er i den forbindelse klart, at et senere forsøg kan tænkes at inddrage samples hidrørende fra flere forskellige, evt. urelaterede, forsøg.

Udkastet er dernæst på dette punkt uden forankring i forskningsverdenen. Bente Klarlund Pedersen har allerede påvist, at bl.a. Galbo selv men også en række andre anerkendte forskere har foretaget tilsvarende "genbrug" uden reference til tidligere artikler. Yderligere eksempler er indeholdt i De Afsluttende Bemærkninger med bilag.

I min klients Afsluttende Bemærkninger med tilhørende bilag er som bilag BKP 1.1 og 1.2 vedlagt resultatet af en "underskriftindsamling" foranstaltet i perioden efter udkastet blev kendt i fagkredse. Et stort antal anerkendte sundhedsvidenskabelige forskere har taget afstand fra et krav om, at sådant "genbrug", for ikke at repræsentere et brud på god videnskabelig praksis, skal være gjort til genstand for en redegørelse med krydsreferencer i den enkelte artikel. Initiativtageren hertil er, som det fremgår, professor, dr. med. Niels Borregaard.

Initiativet har givet anledning til et indlæg fra fire særdeles anerkendte forskere (nemlig professorerne Elisabeth Bock (der i parentes bemærket kalder sig "medstifter af UVVU"

selvom UVVU er nedsat i henhold til lov, men lad det nu ligge), Niels Høiby, Jens Rehfeld og Niels Erik Skakkebæk) i Weekendavisen den 26. juli 2013.

Bock, Høiby, Rehfeld og Skakkebæk går i rette med Borregaards initiativ, bl.a. fordi

"han påstår ydermere, at der ikke er regler for anvendelse af samme materiale i andre undersøgelser, og hævder, at det er "aldeles uinteressant", om der er tale om genbrug.

Hertil skal bemærkes, at der faktisk er regler herfor.

På International Committee of Medical Journal Editor's hjemmeside fremgår det eksplicit, at redaktionerne på tidsskrifterne skal orienteres om genbrug af data, materialer med videre.

Disse retningslinjer følges af medicinske tidsskrifter verden over, herunder Ugeskrift for Læger. Krav om oplysning om genbrug skyldes et generelt ønske om fuld gennemsigtighed, således at konteksten er klar. Det vil sige, at der skal oplyses, om materialet har været indsamlet over tid og eventuelt er sammensat fra forskellige forsøgsprotokoller, således at for eksempel holdbarhed af diverse prøver kan vurderes. Det betyder ikke – som påstået, at der skal refereres til samtlige artikler, som man tidligere har anvendt materialet i".

Indlægget er af mange grunde interessant. For det første på grund af forfattergruppens anseelse. For det andet på grund af dens genbrug af vendinger fra udkastet ("om materialet har været indsamlet over tid og eventuelt er sammensat fra forskellige forsøgsprotokoller"). For det tredje ved, at forfattergruppen ikke mener, der skal refereres til samtlige tidligere artikler. For det fjerde og vigtigst ved, at forfattergruppen bygger deres synspunkter på en påstand om, at deres krav om "oplysning om genbrug" skulle fremgå – endda eksplicit – af ICJME's hjemmeside. Dette kunne frembyde et stærkt argument til støtte for Galbo-udkastet.

Jeg må antage, at henvisningen til ICJME's hjemmeside er en henvisning til Vancouver-reglerne (Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals: Writing and Editing for Biomedical Publications), nærmere disses afsnit III D 2 om Redundant Publication.

Det relevante afsnit er sålydende (med min understregning):

When submitting a paper, the author must always make a complete statement to the editor about all submissions and previous reports ... that might be regarded as redundant or duplicate publication. The author must alert the editor if the manuscript includes subjects about which he authors have published a previous report or have submitted a related report to another publication. Any such report must be referred to and referenced in the new paper.

Det engelske ord "subject" kan isoleret set både betyde "emne" (topic) og "person". Den naturlige læsning i konteksten er, at det her skal læses som emne, og at dette afsnit – der synes at være det eneste *Bock et al.* kan have i tankerne – intet har med "genbrug" af biologisk materiale at gøre, således at deres foran citerede indlæg i Weekendavisen bygger på en sproglig misforståelse.

Dette må stå klart, når det betænkes, at et eventuelt krav om oplysning om genbrug af forsøgsmateriale naturligvis måtte omfatte såvel biologisk materiale fra forsøgspersoner som fra forsøgsdyr, og at ingen ville finde på at kalde disse sidste for "subjects". Et krav om, at en artikel om ny forskning med samme forsøgspersoner skulle henvise til tidligere forskning, hvor samme forsøgspersoner medvirker, ville gå langt videre end til anvendelse af biologisk materiale udtaget i forbindelse med tidligere forskning. Et sådant krav ville være absurd. Det ville betyde, at alle forsøgspersoner skal udspørges, om de tidligere har virket som sådan, hvilket i så fald skulle oplyses.

Skulle nogen fortsat være i tvivl om den rette forståelse, kan man sammenholde med den officielle franske version, hvor sætningen med de understregede ord er formuleret således (med mine understregninger):

L'auteur doit aussi avertir le rédacteur en chef si la manuscrit contient des elements ayant fait l'objet d'une presentation antérieure publiée par l'auteur ou ayant été soumis dans une présentation connexe pour une autre publication.

Det kan således slås fast, at der ingen støtte er i Vancouver-reglerne for, at god videnskabelig praksis kræver oplysning om tidligere publikationer, hvori indgår data hidrørende fra samme biologiske materiale som det, der anvendes til den aktuelt rapporterede forskning, og at en modsat opfattelse må bero på en sproglig misforståelse.

Der ses heller ikke i andre regelsæt, lærebøger om forskningsetik etc. at være antaget et krav herom.

Det synes heller ikke at være en dominerende holdning i udenlandske forskerkredse, at sådant "genbrug" skal oplyses.

Der er ikke medtaget noget krav herom i det Position Paper, der blev udviklet ved den anden verdenskonference om forskningsintegritet i Singapore 22-24. juli 2010.

7. Speciel del

7.1 Artikel 1 – FASEB Journal 2003

Udvalgets bemærkninger om mulig uredelighed i tilknytning til denne artikel angår alene de tværgående spørgsmål om såkaldt genbrug af biopsier og manipulation af billedmateriale. Det første spørgsmål er behandlet i den almindelige del afsnit 6.6 og behandles endvidere nedenfor i afsnit 7.13, der tager udgangspunkt i Udvalgets specifikke bemærkninger herom. Det andet spørgsmål er behandlet i afsnit 4 om Penkowa-sagen og for så vidt angår Bente Klarlund Pedersens status som sidsteforfatter i den almindelige del afsnit 6.4. Det behandles endvidere nedenfor i afsnit 7.14 tilsvarende ud fra Udvalgets specifikke bemærkninger herom.

Der er derfor ikke anledning til at knytte specifikke bemærkninger til artikel 1. Man skal naturligvis hæfte sig ved, at Milena Penkowa er førsteforfatter til artiklen og må anses som senior author.

7.2. Artikel 2– Journal of Physiology 2004

Da Udvalget ifølge udkastet ikke har fundet, at artiklen repræsenterer et brud på god videnskabelig skik, kommenteres artiklen ikke i dette indlæg.

7.3 Artikel 3 – Journal of Physiology 2004

Det medgives, at der vedrørende denne artikel kan rejses indvendinger om manglende præcision i angivelsen af antallet af forsøgspersoner. Der henvises i den forbindelse til Bente Klarlund Pedersens redegørelse herfor i hendes Afsluttende Bemærkninger.

Der er ikke tale om fejl, der er gennemgående eller er udtryk for manipulation, brug af konstruerede data eller lignende, men utilstrækkelig nøjagtighed i visse af – ikke alle – angivelserne om de medvirkende forsøgspersoner. Den opmærksomme læser kan erkende, at artiklen vist må være behæftet med fejl i disse angivelser ved at sammenholde dem. Artiklens resultater er ikke påvirket heraf.

Fejl af denne karakter må netop anses for fejl = mangler ved forskningskvaliteten, modsat uredelighed. Det medfører ikke pr. automatik, at der foreligger uredelighed hos en eller flere af forfatterne, fordi et kvalitetssvigt som det foreliggende angår oplysninger om konstruktion af data. Det skal for den enkelte forfatter nøje vurderes, om den pågældende forsætligt eller groft uagtsomt har begået et alvorligt brud på god videnskabelig praksis.

Udvalget anfører i udkastet s. 46, lige under midten, at der ikke blot er tale om en undskyldelig skrivefejl. Det tiltrædes, at der ikke blot er tale om en skrivefejl, men en mangel på præcision ved formuleringen af de fejlbehæftede afsnit. Om man vil kalde fejlen "undskyldelig" eller ej, kan enhver have en mening om, men der er et meget stort område fra en gennemskuelig mangel på præcision i et afsnits beskrivelse af forsøgsforholdene til et alvorligt brud på god videnskabelig praksis. Der er ligeledes et stort område fra det, hvor en medforfatter, herunder en sidsteforfatter, ikke har fanget fejlen og foranlediget den afhjulpet, til det tilfælde, hvor den manglende indgriben må karakteriseres som et groft uagtsomt og alvorligt brud på god videnskabelig praksis.

Hverken European Code of Conduct eller Vancouver-reglerne indebærer, at alle medforfattere har et kollektivt ansvar for en medforfatters uredelighed, i den forstand, at alle med rette kan hævdes at have udvist uredelighed. Uredelighedsspørgsmålet skal som flere gange fremhævet vurderes for den enkelte.

Udvalget anfører, at Bente Klarlund Pedersen har handlet groft uagtsomt "idet Indklagede ved gennemlæsning af artiklen burde have opdaget og reageret på de modstridende oplysninger, hvis Indklagede havde udvist den fornødne omhu som må forventes af en ledende seniorforfatter. . ." (min understregning). Hele denne begrundelse er alene en argumentation for, at der er handlet uagtsomt. Der er ikke anført noget til støtte for, at der er handlet groft uagtsomt. Det er en alvorlig fejl i begrundelsen. Det kan tyde på, at Udvalget vil lade al uagtsomhed udvist af en "ledende seniorforfatter" være grov uagtsomhed. Dette er i klar strid med bekendtgørelsen.

Den manglende begrundelse for, at den antagne uagtsomhed er grov, indebærer, at den påkrævede vurdering heraf er udeladt. En sådan vurdering kræver gennemgang og vurdering af adskillige aspekter. jf. foran afsnit 6.2. En overvejelse af dette spørgsmål må føre til, at en mulig uagtsomhed i hvert fald ikke er grov.

Der kan intet bygges på, at min klient er korresponderende forfatter. Rollen som korresponderende forfatter vedrører kommunikationen med tidsskriftet og indledende kommunikation med læsere, der fremfører spørgsmål eller kommentarer. Det indebærer ikke, at den på-

gældende frem for andre, herunder den, der har skrevet de relevante afsnit, skal sikre, at teksten er mangelfri.

Om ræsonnementet, der bygger på hendes ophøjelse til "ledende seniorforfatter" og de deraf afledte krav til agtsomhed, herunder tankespringene fra overordnet ansvar for projektet til overordnet ansvar for artiklen til særligt ansvar for opdagelse af fejl til skærpet ansvar og endelig til grov uagtsomhed henvises til den almindelige del.

7.4. Artikel 4 – Experimental Physiology 2005

De af Udvalget herom fremførte bemærkninger svarer til dem, der er anført i relation til artikel 3.

Som det fremgår af Bente Klarlund Pedersens bemærkninger herom i de Afsluttende Bemærkninger, kan det ikke anerkendes, at oplysningerne om forsøgspersoner er behæftet med fejl. Man kunne måske have ønsket sig, en mere grundig angivelse af årsagen til, at der kun er 6 + 5 forsøgspersoner i figur 1.

Det skal nævnes, at Milena Penkowa er artiklens førsteforfatter og at forskning i metallothionein er hendes særlige interesseområde. Penkowa stod for indsendelsen af artiklen til tidsskriftet og korrespondance med tidsskriftet. Penkowa må anses som senior author af artiklen.

I øvrigt henvises til bemærkningerne i afsnit 7.3.

7.5. Artikel 5 – FASEB Journal

Bemærkningerne foran i afsnit 7.1 finder tilsvarende anvendelse.

7.6. Artikel 6 – Exercise Immunological Review 2005

Bemærkningerne foran i afsnit 7.1 finder tilsvarende anvendelse, dog at der ikke er anledning til at henvise til afsnit 7.14, da der ikke er tale om billedmanipulation.

7.7. Artikel 7 – Journal of Applied Physiology 2006

Bemærkningerne foran i afsnit 7.1 finder tilsvarende anvendelse, dog at der ikke er anledning til at henvise til afsnit 7.14, da der ikke er tale om billedmanipulation.

7.8. Artikel 8 – Experimental Physiology 2006

Da Udvalget ifølge udkastet ikke har fundet, at artiklen repræsenterer et brud på god videnskabelig skik, kommenteres artiklen ikke i dette indlæg.

7.9. Artikel 9 – Lung 2007

Vedrørende denne artikel kan der med rette rejses den indvending, således som Galbo gør, at de angivne niveauer for IL-18 (ved en fejlskrift i Galbos klage står der IL-8, men enhver kan jo begå en fejl, og der er ingen tvivl om den rette mening) var ca. 2-4 gange så høje i Abstract som i figur 1.

Dette beror på en fejl, idet figur 1 er udarbejdet på grundlag af de noterede resultater fra en prøve, der var kasseret, fordi dens resultater ikke kunne være rigtige. De pågældende måleresultater var naturligvis, før kassationsbeslutningen blev truffet, nøje noteret af artiklens førsteforfatter, der ved udarbejdelsen af figur 1 ved en fejl benyttede dem i stedet for resultaterne fra den nye prøve, der fuldstændigt skulle erstatte den kasserede. Denne fejl blev ikke begået ved udarbejdelsen af Abstract, der gengav de korrekte målinger.

De alt for lave resultater i figur 1 viser i øvrigt, at det var med rette, at resultaterne af den første prøve blev vurderet til at måtte være resultatet af en teknisk fejl, der nødvendiggjorde kassation af prøveresultaterne og foretagelse af en ny prøve.

De relative værdier af IL-18 i figur 1 fremstår som værende på linje med de korrekte resultater i Abstract, og fejlen erkendes først, når enhederne på skalaen aflæses (hvad man ret let undlader, da man kender dem fra Abstract).

Som det fremgår af de Afsluttende Bemærkninger, er der mange, der har haft mulighed for at være den første, der påpegede fejlen, men det er først sket flere år efter offentliggørelsen. Fejlen (men ikke de nærmere omstændigheder bag dens fremkomst) er af en sådan karakter, at den kunne være opdaget af en kvik gymnasieelev, der aflæste søjlerne på skalaen og sammenholdt dem med tallene i Abstract. Der er tale om almindelig menneskelig ufuldkommenhed, og så absolut ikke tale om forsøg på snyd eller noget forkasteligt eller fordægtigt. Dette gælder såvel førsteforfatterens fejl som min klients manglende opdagelse heraf. Den, der konstaterer fejlen, kan straks indse, at der er tale om en fejl, da tekst og aflæsning på graf ikke passer sammen.

Udvalgets nærmere udviklinger i udkastet s. 54 vedrørende interassay-variationen må bygge enten på en alvorlig misforståelse af kendsgerningerne eller et ubegribeligt videnskabeligt ræsonnement.

Udvalget "konstaterer" at der er en større afvigelse mellem IL-18 koncentrationen i "den første analyse", jf. figur 1 og "den anden analyse", jf. Abstractet, end de 5%, der i artiklen angives som interassay-variationen for IL-18 assays.

Ja, det kan man roligt sige! Men det er jo netop udtryk for, at "den første analyse" var kassabel og blev kasseret. Den skal selvfølgelig herefter ikke indgå i nogen form for udfindelse af resultater, og det er netop det forhold, at det alligevel skete i figur 1, der er fejlen i artiklen. Og netop den meget store afvigelse viser, at det var med rette, at der skete kassation. Der var således ikke tale om at kassere uønskede resultater.

Det siger sig selv, at kassable prøver falder uden for den normale prøvevarians.

Kassationen har intet som helst at gøre med de i udkastet omtalte mindre forskelle i antallet af undersøgte prøver.

Der må derfor tages skarp afstand fra udkastets bemærkninger om, at der i artiklen er givet urigtige oplysninger om interassay-variationen. Resultaterne af den med rette kasserede prøve må ikke ("bør ikke" ville være for svag en formulering) indgå i opgørelsen af interassay-variationen, der kun skal beskrive variansen af prøver, der anses teknisk brugbare.

Udvalget har sådan set ret i, at der er givet modstridende oplysninger om plasmakoncentrationen. Men helt præcist er det dog ikke. Det er nemlig ikke *den samme* plasmakoncentration, der gives oplysning om. I Abstract er givet oplysning om plasmakoncentrationen ved den analyse, forskerne havde tillid til. I figur 1 er givet oplysning om den målte plasmakoncentration i det analysemateriale, der indgik i den kasserede analyse.

Læseren vil imidlertid gå ud fra, at der er de samme målte plasmakoncentrationer, der udtrykkes rent numerisk i Abstract og visuelt-numerisk i figur 1 og for den læser, der aflæser den vertikale søjle i figur 1 og tallet i Abstract, vil data derfor fremstå selvmodsigende.

Nederst s. 54 anfører Udvalget, at der foreligger et alvorligt brud på god videnskabelig praksis "idet der i artiklen er givet oplysninger, der ikke alle kan være sande". Det må imidlertid være klart, at menneskelige eller tekniske fejl kan påvirke oplysningerne i en videnskabelig artikel og medføre, at en oplysning kan være forkert (som oplysningen må forstås af læseren). Den vil da let være i modstrid med korrekte oplysninger. Det må dernæst være

et plus snarere end et minus, at de korrekte oplysninger også er medtaget. Det må siges at være en fejl (i forhold til bekendtgørelsens krav) at slutte baglæns fra fejl i det videnskabelige produkt til tilstedeværelsen af et alvorligt brud på god videnskabelig praksis dvs. en alvorlig adfærdsfejl (og så endda gå videre med den uantagelige argumentationsrejse fra sidsteforfatter, til "ledende seniorforfatter", til dennes overordnede ansvar, til særligt ansvar, til skærpet ansvar og til, at al uagtsomhed er grov). Det er ikke nok at konstatere, at det videnskabelige produkt er behæftet med fejl. Det afgørende er ikke fejlene, men årsagen til fejlene.

Udvalget forsømmer at overveje, hvorledes man skal udskille de tilfælde, hvor menneskelige eller tekniske fejl rammer et rapporteret videnskabeligt resultat og de tilfælde, hvor der er tale om et – eventuelt forsætligt eller groft uagtsomt – alvorligt brud på god videnskabelig praksis. Man kan ikke fra tilstedeværelsen af fejlagtige oplysninger eller modstridende oplysninger slutte hverken til, at der foreligger et alvorligt brud på god videnskabelig skik eller at dette brud er forsætligt eller groft uagtsomt.

I den forbindelse skal man hæfte sig ved, at "god videnskabelig praksis" må handle om, hvad man *gør*, ikke om *resultatet*. Det er gennem krav til iagttagelse af god videnskabelig praksis (adfærd), at man bedst muligt fremmer ønsket om, at publicerede resultater er nøjagtige (resultat), men man kan ikke af tilstedeværelsen af en betydningsfuld mangel i resultatet drage den slutning, at det forhold, der har udløst manglen, er udtryk for et alvorligt brud på god videnskabelig praksis. Liden tue kan vælte stort læs. Endnu mindre kan man drage slutninger til bestemte forfatteres eventuelle forsæt eller grove uagtsomhed.

Den omhandlede fejl er allerede berigtiget gennem et erratum med en korrigeret figur 1 baseret på den korrekte analyse af plasmakoncentrationen som nævnt i Abstract. Tidsskriftet havde ikke accepteret et erratum, hvis forholdet var vurderet som udtryk for uredelighed.

Udvalget har ret i den betragtning, at spørgsmålet om uredelighed i forbindelse med en forskers arbejde med en artikel, der er forelagt for Udvalget i sin oprindelige skikkelse, må vurderes på det oprindelige grundlag. Men der må hertil gøres to væsentlige bemærkninger. For det første indikerer den omstændighed, at det videnskabelige tidsskrift har villet acceptere et erratum, at der foreligger en fejl, ikke videnskabelig uredelighed, der ville udløse enten en expression of concern eller en retraction. For det andet – og det er netop relevant i relation til denne artikel – må spørgsmålet, om Udvalget skal henstille, at artiklen skal tilbagekaldes, afgøres på grundlag af artiklens status, når dette spørgsmål skal besvares, således at artiklen må vurderes som den nu fremstår *inklusive* erratum. I det konkrete tilfælde, er fejlen i den oprindelige artikel meget præcist korrigeret i erratum, og der kan ikke

være nogen som helst grund til, at artiklen som korrigeret skal trækkes tilbage. Dens videnskabelige resultater er uantastet, og den er fri for indbyrdes modstridende eller fejlagtige data.

7.10. Artikel 10 – Journal of Physiology 2007

Da Udvalget ifølge udkastet ikke har fundet, at artiklen er behæftet med følger af videnskabelig uredelighed er der i og for sig ikke anledning til at kommentere den. Den får dog nogle ord med i afsnit 7.13, da Udvalgets begrundelse for ikke at problematisere "genbrug" af biopsi-materiale i relation til artikel 10 er fejlagtig.

7.11. Artikel 11 – Diabetologia 2007

Da Udvalget ifølge udkastet ikke har fundet, at artiklen repræsenterer et brud på god videnskabelig skik, kommenteres artiklen ikke i dette indlæg.

7.12. Artikel 12 –Diabetologia 2009

Udvalget finder i udkastet s. 59, 4. afsnit i fortsættelse af en række kommentarer, at visse forhold vedrørende præsentation af mRNA-data indebærer, at en fremgangsmåde "ikke er i overensstemmelse med god videnskabelig praksis", men dog ikke kan karakteriseres som "et alvorligt brud på god videnskabelig praksis". Det kan absolut tiltrædes, at det er et uundværligt led i en uredelighedsbedømmelse at vurdere, om en manglende overensstemmelse med god praksis, er et brud herpå, og om bruddet er alvorligt. Udvalget synes på andre punkter i afgørelsen ikke at have fulgt denne metode, men har sluttet direkte og baglæns fra kritikpunkter af det videnskabelige produkt til brud på god videnskabelig praksis.

Men efter denne sontring følger begrundelsen, for at der ikke foreligger et alvorligt brud, nemlig "da den manglende angivelse ... nærmere er et spørgsmål om forskningskvaliteten i det videnskabelige produkt".

Det forekommer, at Udvalget herved blander forholdene noget sammen. Hverken mangler ved forskningskvaliteten eller ikke-alvorlige brud på god videnskabelig praksis kan – selv i forening med forsæt eller grov uagtsomhed – føre til en konstatering af uredelighed. Men der er tale om to forskellige begrundelser. Mangler ved forskningskvaliteten (= fejl og mangler) er ikke det *samme* som ikke-alvorlige brud på god videnskabelig praksis.

Systematisk skal Udvalget derfor overveje, om et kritisabelt forhold er udtryk for mangler ved forskningskvaliteten. Er der ikke tale om mangler ved forskningskvaliteten, opstår

spørgsmålet om forholdet indebærer et brud på god videnskabelig praksis, og om dette er alvorligt, og – i bekræftende fald – om dette er forbundet med forsæt eller grov uagtsomhed hos den pågældende forsker.

Om den rejste kritik af beskrivelsen af forsøgspersonerne henvises til redegørelsen herfor i min klients Afsluttende Bemærkninger.

De rejste kritikpunkter bør rettelig anses som kritik af forskningens kvalitet, idet kritikken går på manglende præcision af angivelserne om forsøgspersonerne. Den manglende præcision kan erkendes af artiklen selv. Der er ikke tale om manipulation, brug af fiktive data eller lignende, men om manglende omhu i beskrivelsen. Der er stor forskel på "uoplyst konstruktion af data" og det, der her er tale om, nemlig at der har indsneget sig mangler i oplysningerne om konstruktion af data.

Det, der er sket, er ganske enkelt (men det er naturligvis en fejl), at de oplysninger om kilden til yderligere inddraget materiale, der skulle have *suppleret* det da foreliggende udkast til metodebeskrivelse ved en fejl, hvis ophavsmand hverken Mark Febbraio, Bente Klarlund Pedersen eller Udvalget har identificeret, har *erstattet* udkastets angivelse.

Tidsskriftet har accepteret et erratum, der præciserer oplysningerne. Havde tidsskriftets redaktør vurderet, at der kunne være tale om uredelighed, havde denne vej ikke stået åben.

Det bemærkes, at Bente Klarlund Pedersen ikke er sidsteforfatter på denne artikel. Det er den ansete australske forsker Mark Febbraio. Dette klarer Udvalget ved at udvikle sin ledende-seniorforfatter-konstruktion med muligheden for, at der kan være *flere* ledende seniorforfattere, således at det ikke nødvendigvis (kun) er sidsteforfatteren, der udnævnes til denne rolle. Det er forbavsende så let Udvalget kan komme uden om, at dets egen tankebygning om sidsteforfatteren som "ledende seniorforfatter" ikke holder her, men må reddes af en ny konstruktion.

Det skal tilføjes, at Bente Klarlund Pedersen er af den opfattelse, at det vil være helt urimeligt at hævde, at Mark Febbraio, der så lidt som nogen af de mange andre forfattere har opdaget fejlen, skulle have gjort sig skyldig i videnskabelig uredelighed. Men hun mener heller ikke, at hendes egen manglende opdagelse er udtryk for videnskabelig uredelighed.

7.13. Genbrug af biopsier

Udvalgets overvejelser vedrørende såkaldt genbrug er anført i Galbo-udkastets side 62-66.

I udkastet s. 62 nederst anføres, at det, når materialer fra forsøg udført på mennesker anvendes i flere videnskabelige artikler, er sædvanlig praksis, at der i materiale- og metodeafsnit gives reference til det tidligere publicerede arbejde.

Som allerede nævnt, er det en logisk fejl at rejse indvendinger mod artikel 1 i anledning af, at artiklen ikke indeholder reference til artikel 4, som er publiceret 2 år senere.

Bortset herfra kan reference til en tidligere artikel baseret på undersøgelser af andre dele (andre samples) af samme stammateriale konkret skønnes hensigtsmæssig for at forenkle beskrivelser i det senere værk. Men det må bestrides, at der foreligger en opfattelse i det danske eller internationale forskningsmiljø hvorefter hensynet til videnskabelig redelighed kræver, at der sker sådan henvisning, hvis de fornødne oplysninger om materiale og metode gives på anden vis.

Det må særlig afvises, at læseren af en artikel uden referencer til anden forskning baseret på andre samples fra samme materiale "vildledes" til at betragte materialet som originalt indsamlet, medmindre der er tale om tilfælde, hvor selve indsamlingen fremstår som videnskabeligt meriterende, så forfatterne tager æren for andres indsats. Det er der klart ikke tale om. Det kan ikke antages, at læsere af artikler som de foreliggende har nogen forventning om, at der er benyttet "originalt" materiale, eller at de tillægger dette vægt.

I udkastet anføres videre (s. 63), at læseren "unddrages viden om genbrug af materiale, hvilket har betydning for vurderingen af resultaterne". Den hævdede betydning redegør Udvalget for i det centrale afsnit over de 3 bullet-punkter og i disse. Denne del af fremstillingen har 2 hovedbestanddele: Et resultat, der kommer først (Fra "Udvalget finder således..." til "eksplicit reference hertil") og en begrundelse (fra "Det er vigtigt..." til og med tredje bulletpunkt).

Ifølge teksten før bulletpunkterne, er det vigtigt, at læseren af den videnskabelige artikel ikke blot har modtaget "en grundig beskrivelse af design og procedure", men at læseren får to oplysninger:

1. Om at der laves "gentagne analyser af det samme materiale"
2. Om at materialet "kan være opsamlet over tid og sammensat fra forskellige protokoller".

Vedrørende det første af disse punkter bemærkes, at udtrykkene "gentagne" og "samme" forekommer misvisende. Der foretages ikke ved den senere forskning en analyse, der alle-

rede er foretaget. Der søges nye fund, f.eks. udtryk af andre stoffer. Det er heller ikke det "samme" materiale, men andre samples hidrørende fra samme prøveudtagninger.

Vedrørende det andet punkt må det for det første bemærkes, at materiale altid er opsamlet over en vis tid. Da vi kun diskuterer tilfælde, hvor der i øvrigt er "en grundig beskrivelse af design og procedure", og da en sådan må omfatte atypiske opsamlingsforhold, er en henvisning til, at indsamling sker over tid, ikke et relevant argument. Hertil kommer, at materiale, der kun indgår i ét projekt med én artikel, kan omfatte materiale opsamlet over (længere) tid eller fra forskellige protokoller (f.eks. forskellige træningsbelastninger), og at omvendt materiale, der indgår i flere projekter, kan være opsamlet på kort tid og med den samme protokol. Den anførte betragtning kan under ingen omstændigheder føre længere end til, at der skal gives oplysning om længere opsamlingstid og materiale fra flere protokoller, hvor dette er aktuelt. Og så er vi tilbage i kravet om "en grundig beskrivelse af design og procedure".

Lige før de tre bulletpunkter anføres, at det er vigtigt, at læseren får disse oplysninger, således, at læseren kan forholde sig til "en række væsentlige forhold i artiklerne, herunder" og så følger de tre bulletpunkter.

Første bulletpunkt er muligheden for massesignifikans. UVVU peger på, at det i den epidemiologiske litteratur er omstridt, om man bør korrigere for risikoen for massesignifikans, men læseren bør vide om, at risikoen er tid stede. De foreliggende artikler er absolut ikke af epidemiologisk karakter og de i den nævnte litteratur omhandlede problemer må som følge af, at de netop angår udfordringer ved epidemiologisk forskning, anses for irrelevante i denne sammenhæng. En relevant risiko for massesignifikans kan hverken jeg eller min klient (jf. hendes Afsluttende Indlæg) få øje på. Hvilken risiko for massesignifikans skulle indtræde ved, at forskerteam A i projekt A undersøger et biologisk materiale for stof A og forskerteam B i projekt B undersøger et biologisk materiale for stof B, og hvilken rolle skulle det i den forbindelse spille, om det af forskerteam B undersøgte materiale er udtaget af dem selv eller af det (som det kan forudsættes i så henseende kvalificerede) forskerteam A, som har brugt en del af det til anden forskning? Udvalgets henvisning til risikoen for massesignifikans forekommer dunkel, ubegrundet og uholdbar.

Det kan være i strid med videnskabelig redelighed at dobbeltpublicere resultater, netop af risikoen for massesignifikans. Det er der imidlertid ikke tale om.

Det andet bulletpunkt er "Sammenhænge i undersøgelsesresultater".

Det er indlysende, at sammenligning af to undersøgelsesresultater kan rejse nye videnskabelige spørgsmål. Konstateres f.eks. efter fysisk træning ved en undersøgelse et højere indhold af stof A end i en hvilende kontrolgruppe og i en anden undersøgelse et højere indhold af stof B end i en hvilende kontrolgruppe, kan det naturligvis være en overvejelse, om de to fund har en sammenhæng, f.eks. så stof A stimulerer produktion af stof B, eller de har en fælles, endnu ukendt årsag. Det kan imidlertid ikke med rimelighed forlanges, at videnskabelige forskere, der ser et relevant projekt i at undersøgt sammenhængen mellem træning og stof B først kan publicere, når de også har undersøgt sammenhængen mellem stof A og stof B. Man kan heller ikke forlange, at de ved publiceringen skal forholde sig til, hvilke nye videnskabelige spørgsmål, deres resultater kan give anledning til.

Sammenhængen mellem undersøgelsesresultater må dernæst være den samme, hvad enten forskerteam B udtager prøver fra forsøgspersoner med samme karakteristika (køn, alder, højde, vægt etc.), der gennemfører samme forsøgsprotokol som forsøgspersonerne i projekt A, eller om teamet kan benytte biologisk materiale opsamlet af forskerteam A.

Det tredje bulletpunkt er "Længden og betydningen af en eventuel variation i opbevaringstiden, hvilket kan have indflydelse på de målte faktoreres fortsatte tilstedeværelse i prøvematerialet". Det vigtige ord i den sætning, er "kan".

Der er omfattende erfaringer om den rette opbevaringsform for biologisk materiale og dets holdbarhed. Hvor der – som det gælder alle de undersøgelser i nærværende sag, hvor materiale opsamlet ved tidligere undersøgelser er anvendt ("genbrugt") – er styr på opbevaringsforholdene, og materialet fortsat efter gængs praksis må anses for fuldt ud egnet til videnskabelig anvendelse, ses der ikke af hensyn til videnskabelig redelighed behov for at redegøre nærmere for disse forhold. Holdbarhedsspørgsmålet har dernæst ingen direkte forbindelse med spørgsmålet, om materialet hidrører fra en samling af samples fra samme biologiske stammateriale og hvilken forskning, andre samples måtte være anvendt til. Hvor vidt prøveresultater udtaget af samples, der er opsamlet for f.eks. 3 år siden og derefter opbevaret på den måde, der anses fagligt korrekt, er egnet til at afgive retvisende resultater af målinger har ikke noget at gøre med, hvor mange eller få eller ingen (hvor forskerteam B overhaler forskerteam A i relation til publicering) artikler, der måtte være fremkommet baseret på det pågældende stammateriale.

I tredjesidste afsnit s. 63. anfører Udvalget, at det ikke kan udelukkes, at Bente Klarlund Pedersen i artikel 3 og 5 har anvendt andre forsøgspersoner end i artikel 1 og 4, således at disse har gennemført samme forsøgsprotokol.

Udvalget bør ikke basere sin afgørelse på, at det ikke kan udelukkes, at der er tale om andre forsøgspersoner. Som det fremgår af sagen, er der ved artikel 3 og 5 tale om anvendelse af biopsimateriale, som også blev anvendt til artikel 1 og 4.

På samme sides sidste afsnit og øverste afsnit s. 64 vurderer Udvalget, at det ikke kun udelukkes, at der til artikel 10 er anvendt andre forsøgspersoner end til artiklerne 6 og 7, uanset at Bente Klarlund Pedersen har vedgået, at det er samme forsøgspersoner. Jeg stiller mig også her uforstående over for Udvalgets manglende udelukkelse. Bente Klarlund Pedersen, som naturligvis ved fuld besked om forholdene, har jo oplyst, at det er samme kreds af forsøgspersoner.

Det vidner om manglende grundighed i sagens forberedelse, at Udvalget begår disse fejl.

7.14 Genanvendt og/eller manipuleret billedmateriale

Der er ingen tvivl om, at der forsætligt er manipuleret med billedmaterialet fra Penkows side i relation til artikel 1, 3, 4 og 5. Som nævnt i afsnit 4 er dette udtryk for forsætlig videnskabelig uredelighed fra Penkows side.

Et helt andet spørgsmål er, om Bente Klarlund Pedersens manglende afsløring heraf indebærer et groft uagtsomt alvorligt brud på god videnskabelig praksis.

Omfanget af manipulationen er ikke fuldt ud klarlagt. Udvalgets fund af, at visse billeder, der angiver at vise forskellige biopsitidspunkter i forhold til den fysiske udfoldelse, hidrører fra samme snit og dermed biopsi og dermed samme biopsitidspunkt kan tiltrædes, men Udvalget burde i Penkova-sagen have forholdt sig til alle fremdragne billedpar.

Når f.eks. panel E og D i figur 1 til artikel 1 må antages at hidrøre fra samme snit, kan det med sikkerhed deduceres, at mindst ét af dem er manipuleret. Men det andet kan være korrekt. Tilsvarende gælder figurens panel G og F. Men om panel A, B, C og H er manipuleret vides ikke.

Udvalget har i udkastene ikke forholdt sig til alle de 11 forelagte tilfælde af billedpar, hvor der er mistanke om at billeder, der angives at hidrøre fra forskellige biopsier, hidrører fra samme biopsi.

Alvorlighedskriteriet knytter sig i forbindelse med Galbo-sagen ikke til manipulationen, men til den manglende afsløring heraf.

Udvalget fremfører udkastet s. 69, at indklagede har fremhævet, at IHC-farvemethoden "ale-ne" er en kvalitativ metode, og at figurtekstens omtale af kvantitative forskelle burde have givet indklagede anledning til at reagere og rejse indsigelse. Ræsonnementets hårde son-dring mellem kvalitativ og kvantitativ og forsøget på at "fange" Bente Klarlund Pedersen med hendes egne ord, forekommer hverken sagligt, rimeligt eller loyalt. Det er indlysende, at IHC-farvemethoden indebærer, at det eftersøgte stof, her IL-6, farves ved en kemisk reak-tion med det tilførte reagensstof, der bindes til IL-6. Det er også indlysende, at mængden af reagens, der sætter sig på en given prøve, afhænger af den tilstedeværende mængde af IL-6. Dette indebærer, at to forskellige prøver, hvoraf den ene har f.eks. dobbelt så stort indhold af IL-6 ved konsistent behandling (koncentration af reagens, inkubationstid osv.) vil have forskellig farvning, hvor den mest IL-6-holdige prøve vil udvise en kraftigere farvning. Denne kvantitative forskel, bliver imidlertid ikke målt i numeriske enheder (evt. som en faktor i forhold til et fastlagt basisniveau), men som en grad af farveforskel, som øjet kan opfatte, men ikke kvantificere. Det resultat af IHC-farvningen, som Penkowa viste Bente Klarlund Pedersen i forbindelse med tilblivelsen af artikel 1, er de billeder, der blev medta-get som figur 1 i artikel 1. De tydelige forskelle i farvningsintensitet må bero på omfanget af farvningsreaktionen, der igen beror på den tilstedeværende koncentration af IL-6. I figur-teksten tales om "significantly increased IL-6 immunoreactivity" om "IL-6 expression" og til sidst om "IL-6 levels had decreased", hvilke alle fremstår som naturlige ordvalg efter meto-dens karakter og det, billederne (hvis ægthed Bente Klarlund Pedersen ikke havde nogen anledning til betvivle) viste.

Udvalget anfører s. 67 sidste afsnit, at Bente Klarlund Pedersen burde have undret sig over (i) arten af farvereaktion, (ii) dens beskrivelse i figurteksten og (iii) de udtalte strukturelle sammenfald i udsnittene. Efter indklagedes opfattelse og kendskab til IHC er en farvereakti-on som den, der fremtræder på billedet, tværtimod den, man måtte forvente, hvis fysisk udfoldelse fører til et forhøjet udtryk af IL-6 i musklerne, der gør sig gældende i adskillige timer for derefter at klinge af. Beskrivelsen i figurteksten er ganske konsistent med bille-derne. Ligheder og forskelle i vævsstruktur mellem billederne har forekommet Bente Klar-lund Pedersen upåfaldende.

Udvalgets videre ræsonnement indebærer flere fejl. Først når Udvalget s. 66 nederst og 67, efter at have fremført synspunktet om den ledende seniorforfatters ansvar, frem til (s. 67, andet afsnit), at "genanvendelsen af billedmaterialet i artikel 1, 3, 4 og 5 er af en sådan karakter, at Indklagede ikke umiddelbart ud fra den gennemlæsning, der følger af Indklage-des overordnede seniorforfatteransvar, kunne eller burde have indset, at billedmaterialet havde været anvendt i en tidligere artikel". Om anvendelse i en "tidligere artikel" er der imidlertid kun tale om i relation til artikel 4 og 5.

Udvalget ser derefter på "genbrug" i samme artikel. Her behandler Udvalget helt uforståeligt artikel 5, som en artikel, hvor det skal vurderes, om min klient burde have afsløret et genbrug. Men der er ikke noget genbrug "internt" i artikel 5, hvor genbruget vedrører biopsier, der er vist tidligere i artikel 3. Det synes ikke at have stået Udvalget klart, at artikel 5 ikke skulle tages op i denne forbindelse.

Det lige anførte skal ses i lyset af den kritik, det var nødvendigt at fremføre i afsnit 4 om Udvalgets mangel på en systematisk og stringent tilgang til gennemgangen af alle 11 billeder i Penkowa-sagen.

Når Udvalget er nået til, at Bente Klarlund Pedersen har udvist grov uagtsomhed ved den manglende afsløring af billedmaterialet i artikel 1, beror det på, at Udvalget pludselig indfører et "skærpet ansvar". Den frit i luften svævende indførelse af et skærpet ansvar er igen et udtryk for det ansvar, som Udvalget vil pålægge "den ledende seniorforfatter".

Indklagede var imidlertid blot sidsteforfatter. Hun har ikke senior i forhold til førsteforfatteren Penkowa, der var leder af et andet institut, forestod IHC-processen og foretog den i omfang fortsat ukendte manipulation. Penkowa er artiklens senior author.

Som allerede nævnt har Højesteret så vidt set aldrig pålagt nogen ansvar med det argument, at den pågældende havde et "skærpet ansvar", og begrebet er ganske uklart, og ses i hvert fald ikke almindeligt (om overhovedet) benyttet for at beskrive det forhold, at enhver udvist uagtsomhed bliver at betragte som grov.

Der skal som mange gange anført foretages en individuel vurdering af hver enkelt medforfatter, og der kan kun statueres uredelighed, hvis pågældende har handlet groft uagtsomt.

Men sammenholdes teksten i udkastet s. 68, første afsnit med teksten i andet afsnit, ses det at Udvalget ikke har andet grundlag for at opgradere uagtsomhedsfundet i første afsnit til grov uagtsomhed end det juridisk dubiøse "skærpet ansvar" og ophøjelsen af indklagede til det af Udvalget udviklede nye begreb "ledende seniorforfatter".

For så vist angår artikel 3 kan det tiltrædes, at panel A og G i figur 2 må hidrøre fra samme biopsi og derved ikke kan vise muskelvæv udtaget med ca. 24 timers mellemrum. Det kan derimod ikke tiltrædes, at Bente Klarlund Pedersen som følge af hendes status som sidsteforfatter og hendes forskningserfaring har begået et groft uagtsomt alvorligt brud på god videnskabelig praksis for sidsteforfatters kontrol med forskningsbidrag fra lige så seniore forfattere på deres særlige ekspertiseområde. Med 9 paneller kræver en sammenholdning af panelerne to og to 36 sammenligninger, og en erkendelse af lighederne mellem det lyse

panel A med den væsentlige mørkere panel F, der er forskudt mod højre og lidt nedad, vil kræve et særdeles skarpt og skeptisk blik på figuren.

Billederne må være set af mange forskere, og der gik flere år, før sammenfaldet blev opdaget ved en egentlig jagt efter manipulation i Penkows billeder. Selv da krævede det flere gennemgange og tip udefra at konstatere manipulationerne.

Der er ikke grundlag for at statuere et groft uagtsomt alvorligt brud på god videnskabelig skik for sidsteforfatteres kontrol af andres bidrag.

Der henvises i øvrigt til det, der er anført om billedmaterialet i artikel 1.

Vedrørende billedmaterialet til artikel 4 bemærkes, at det tiltrædes, at panel D og F til figur 3 må hidrøre fra samme biopsi, og således ikke kan hidrøre fra forskellige biopsier med forskellige udtagelsestidspunkter.

Det er belysende for, hvor svært det kan være at opdage også de manipulerede billedpar, der er indeholdt i samme artikel, at kun billedparrene i artikel 4 (Penkows sags artikel B) blev konstateret ved den grundige gennemgang, hvor man mistænkte manipulation, som blev indberettet den 2. april 2011. Billedparrene i artikel 3 (Penkows sags artikel C) blev først fundet ved yderligere gennemgang og "tip" udefra, og en erfaren anatom kunne herefter ikke finde flere. Dette blev indberettet den 3. april 2011. Billedparrene i artikel 1 (artikel A i Penkows-sagen) blev først opdaget og indrapporteret efter et nyt "tip" udefra.

Det er ikke et groft uagtsomt og alvorligt brud på god videnskabelig skik, at forholdet ikke er konstateret af Bente Klarlund Pedersen som sidsteforfatter.

Penkows var senior author af artikel 1 og 4, og man kan ikke forvente, at en sidste forfatter, der har sædvanlig tillid til senior author skal afsløre bevidste manipulationer inden for senior authors kompetenceområde.

Klarlund Pedersen var senior author af artikel 3, men man kan ikke forvente, at hun skulle kunne afsløre IHC-eksperten Penkows billedmanipulationer før udgivelsen. Der var ikke særlig anledning til at nære nogen mistanke om uredelighed, og som det har vist sig, blev forholdet end ikke opdaget ved grundig jagt efter manipulationer, herunder med inddragelse af en erfaren anatom.

For så vidt artikel 5 anerkender Udvalget, at der ikke er grundlag for at statuere uredelighed. Det er foruroligende, at Udvalget – der allerede tidligere i udkastet har fastslået, at der

ikke kan rejses kritik af, at min klient ikke konstaterede manipulerende genbrug fra tidligere artikler – taler om, at der i artiklen er genbrug af materiale. Der er ingen holdepunkter for, at der internt i artikel 5 er brug af billeder fra samme biopsi, der præsenteres som billeder af forskellige biopsier. Det var det, Udvalget burde have anført som begrundelse vedrørende artikel 5.

8. Sammenfatning

Sammenfattende må udkastene karakteriseres som ikke hidrørende fra et behørigt sammensat udvalg, hvilket medfører, at Udvalget beklædt af nuværende medlemmer og deres suppleanter må genoptage sagsbehandlingen med henblik på at afslutte den, eller – hvis resultatet heraf mod forventning måtte blive, at Udvalget er sindet at statuere videnskabelig uredelighed – udarbejde et nyt udkast.

Udkastet lider af den metodefejl, at udvalget på grundlag af styrken af den kritik, der kan rettes mod det videnskabelige produkt, afgør om der foreligger et alvorligt brud på god videnskabelig praksis, og derefter lægger dette til grund som et allerede afgjort spørgsmål ved vurderingen af min klients forhold. Det betyder bl.a., at min klient bliver anset uredelig ved ikke at have opdaget Penkows forsætlige Billedmanipulationer. Det betyder endvidere at tilstedeværelsen af modstridende oplysninger i en artikel, der skyldes en anden forskers menneskelige fejl, rubriceres som et alvorligt brud. Herved sker en fejlagtig forskydning fra vurderingen af en adfærd til en vurdering af et produkt. Det bør tværtimod være et særligt punkt i Udvalgets vurdering, at se på en eventuel uredelig adfærds effekt på det videnskabelige indhold af det berørte produkt.

Indholdsmæssigt er udkastet præget af en helt urimelig streng vurdering af fejl eller mangler i to (evt. tre) artiklers angivelse af oplysninger om forsøgspersoner. Vurderingen er helt ude af trit med den forsigtighed, der ellers kendetegner og bør kendetegne vurderingen af, om et vist forhold udgør videnskabelig uredelighed.

For at nå frem til resultatet grov uagtsomhed vikler Udvalget sig ind i helt uholdbare argumentationsmønstre, startende med opstillingen af et nyt begreb "ledende seniorforfatter", hvorfra man glider fra overordnet ansvar for projektet til overordnet ansvar for det videnskabelige produkt til særligt ansvar herfor og til et skærpet ansvar, hvor al uagtsomhed anses grov, således at man pludselig har gjort en person til uredelig blot i kraft af sin status af sidsteforfatter og en uagtsomhed bestående i, at et vist forhold kunne være opdaget. Denne argumentation må ikke blot karakteriseres som utilladelig begrebsjurisprudens og empirisk uforankret, men indebærer en alvorlig tilsidesættelse af bekendtgørelsens klare regler om under hvilke betingelser, der kan statueres videnskabelig uredelighed.

Det lige anførte gælder såvel den manglende konstatering af Billedmanipulationerne som den manglende konstatering af De Hævdede Fejl.

Det er en fejl, at Udvalget ikke gør sig klart, at der er forskel mellem at *begå* en fejl vedrørende oplysning om konstruktion af data, og *ikke* at *opdage og korrigere* en af andre begået fejl. De fejl, modsat manipulationer, der er indeholdt i visse af artiklerne, er beklagelige, men der er ikke tale om, at Bente Klarlund Pedersen har begået videnskabelig uredelighed. Dette ville kræve et personligt begået alvorligt brud på god videnskabelig praksis, begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

Udvalgets krav til en sidsteforfatters evne til at gennemskue forsætligt manipulerede bidrag fra andre forfattere er helt uhørt høje. Det er krav, som forløbet viser, at end ikke erfarne forskere på jagt efter manipulation vil kunne opfylde.

Der er intet grundlag for at antage, at sådanne krav til opdagelse af andres uredelighed eller fejl havde forankring i de faglige miljøer herhjemme eller i udlandet, den gang artiklerne blev skrevet (eller for den sags skyld i dag).

Udvalgets udviklinger om "genbrug" af biopsimateriale er uden støtte i relevante kilder og kan ikke antages at være forankret i den almindelige opfattelse i videnskabelige kredse da artiklerne blev skrevet eller nu. Meget muligt har opfattelsen rod i en sproglig misforståelse af Vancouver-reglerne, jf. det omtalte indlæg i Weekendavisen.

Der bør derfor ikke i Galbo-sagen (eller Timmons-sagen) konstateres videnskabelig uredelighed.

Med venlig hilsen

Eigil Lego Andersen

Advokat, adj. professor, dr.jur.